

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Економічний факультет
(назва інституту, факультету)

Обліку і оподаткування
(повна назва кафедри)

ДИПЛОМНА РОБОТА

бакалавр
(освітній рівень)

на тему

ОБЛІК, АУДИТ І ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Виконав: студент IV курсу,
групи ОО 42 напрям
підготовки (спеціальності)

Облік і оподаткування
(шифр і назва напрям підготовки, спеціальності)

Шаламай Владислав Іванович
(прізвище та ініціали студента)

Керівник д.е.н. проф. Матковський П.Є.
(прізвище та ініціали)

Рецензент к.е.н. доц. Шурпа С.Я.
(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ - 2021 р.

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

Факультет Економічний факультет

Кафедра обліку і аудиту

Освітній рівень бакалавр

Напрямок підготовки (Спеціальність) 071 Облік і оподаткування
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____
(підпис)

Баланюк І.Ф.
(прізвище, ініціали)

“12” жовтня 2020 р.

ЗАВДАННЯ

НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

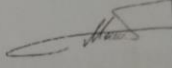
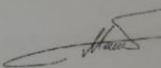
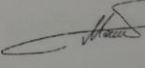
Шаламая Владислава Івановича
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи на тему: “Облік, аудит і економічний аналіз операційної діяльності підприємства”

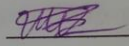
керівник роботи _____ д.е.н., проф. Матковський П.Є.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Перелік питань, які потрібно розробити: дослідити понятійно-термінологічний апарат «операційна діяльність» та її теоретичні аспекти на підприємстві; обґрунтувати теоретичні основи управлінського обліку витратами на підприємстві; сформулювати законодавче забезпечення операційної діяльності у діяльності підприємства; вивчити організацію та методику обліку операційної діяльності на ТОВ “Озерянка”; виокремити особливості побудови управлінського обліку витрат операційної діяльності; розкрити напрямки удосконалення організації управлінського обліку операційної діяльності; розкрити організацію та методику аудиту операційної діяльності підприємства; вивчити економічний аналіз операційної діяльності підприємства; розробити методику проведення перевірки стану обліку на підприємствах; провести оптимізацію витрат операційної діяльності на досліджуваному підприємстві.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АУДИТУ І ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	19.02.2021 р.	виконано
2	РОЗДІЛ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ТОВ "ОЗЕРЯНКА" 2.	16.03.2021 р.	виконано
3	РОЗДІЛ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ І ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА 3.	16.04.2021 р.	виконано

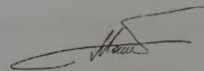
Студент

(підпис)

Шаламай В. І.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

Матковський П.Є.

(прізвище та ініціали)

Державний вищий навчальний заклад
“Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
ПОДАННЯ

**ГОЛОВІ ДЕРЖАВНОЇ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ
ЩОДО ЗАХИСТУ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ**

Направляється студент _____ до захисту випускної роботи за
(прізвище та ініціали)
напрямом підготовки/спеціальністю _____
(шифр і назва напрямку підготовки/спеціальності)
на тему: _____
(назва теми)

Випускна робота додається.

Директор інституту, декан факультету _____
(підпис)

Довідка про успішність

_____ за період навчання в інституті, на факультеті
(прізвище та ініціали студента)
_____ з 20__ року до 20__ року повністю
виконав навчальний план за напрямом підготовки, спеціальністю з таким розподілом оцінок
за:
національною шкалою: відмінно __%, добре __%, задовільно __%;
шкалою ЄКТС: А __%; В __%; С __%; D __%; E __%.

Секретар інституту, факультету _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновок керівника випускної роботи

Студент (ка) _____

Керівник роботи _____
(підпис)

“ ____ ” _____ 20__ р.

Висновок кафедри про випускну роботу

Випускна робота розглянута. Студент (ка) _____
(прізвище та ініціали)

допускається до захисту даної роботи в Екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____
(назва)

(підпис) _____
(прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 20__ р.

ДВНЗ Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

ВІДГУК

Наукового керівника, д.е.н., проф. Матковського П.Є.

на дипломну роботу бакалавра ОО-42

Шаламая Владислава Івановича

на тему: **“ОБЛІК, АУДИТ І ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА”**

На розвиток теорії і практики управління витратами операційної діяльності сучасного підприємства суттєво впливає процес поглиблення фінансової кризи у діяльності суб'єктів господарювання. Основна мета трансформацій у цій сфері полягає у розкритті інформації, необхідної для прийняття по-точних та стратегічних управлінських рішень. У зв'язку з цим обрана тема є актуальною.

Автором досліджено понятійно-термінологічний апарат “операційна діяльність” та її теоретичні аспекти на підприємстві. Дано обґрунтування теоретичних основ управлінського обліку витратами на підприємстві. Також у роботі сформульовано законодавче забезпечення операційної діяльності у діяльності підприємства та вивчено організацію та методику обліку операційної діяльності на ТОВ “Озерянка”.

У роботі виділено особливості побудови управлінського обліку витрат операційної діяльності та розкрито напрямки удосконалення організації управлінського обліку операційної діяльності.

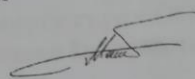
Дипломна робота виконана автором відповідно до поставлених вимог для написання дипломних робіт. Проте у роботі доцільно було розкрити зарубіжний досвід методики аудиту операційної діяльності. Проте відмічені недоліки і зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дипломної роботи.

Загальний висновок: дипломна робота Шаламая Владислава Івановича на тему: “Облік, аудит і економічний аналіз операційної діяльності

відповідає вимогам МОН України, може бути допущена до захисту із оцінкою "добре", а її автор заслуговує на присудження першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування".

Науковий керівник:

д.е.н., доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування
ДВНЗ "Прикарпатський національний
університет ім. В. Стефаника"
"12" _травня_ 2021 р.

Матковський П.Є.

Державний вищий навчальний заклад
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

РЕЦЕНЗІЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

бакалавра другого курсу групи ОО-42
Шаламая Владислава Івановича

на тему

“ОБЛІК, АУДИТ І ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА”

Актуальність теми. Стабільність і розвиток будь-якого суб'єкта підприємництва на конкурентному ринку залежатиме від створення ефективної системи управління операційної діяльності підприємства. Для цього необхідно визначити структуру цієї системи, що повинна містити складові які взаємодіють між собою відповідно до поставлених задач. Розмір витрат є основним чинником для оцінювання ефективної діяльності підприємства, а також значно впливає на формування фінансового результату підприємства.

Основною метою бакалаврської роботи є дослідження теоретико-методичного забезпечення сутності та основних понять обліку та аналізу операційної діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження є процеси управлінського обліку та аналізу витрат операційної діяльності підприємства.

Предметом дослідження даної роботи є дослідження теоретичних та методичних аспектів обліку та аналізу операційної діяльності підприємств.

Самостійні розробки і пропозиції автора. Дипломна робота є самостійним дослідження автора з обраної тематики. Слід відзначити належне оформлення дипломної роботи, послідовність та логічність викладення матеріалу; повноту, достовірність інформації; використання діаграм, рисунків та таблиць, що полегшує сприйняття матеріалу, посилює його доказовість.

Загальний висновок і оцінка випускної роботи. Випускна робота Шаламая Владислава Івановича на тему “Облік, аудит і економічний аналіз операційної діяльності підприємства” виконана відповідно до вимог кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”, може бути допущена до захисту, а її автор заслуговує на присвоєння кваліфікації економіста за освітнім рівнем “бакалавр” за спеціальністю 071 “Облік і оподаткування”.

Рецензент:

к.е.н., доцент,
доцент кафедри менеджменту і маркетингу
ДВНЗ “Прикарпатський національний
університет ім. В. Стефаника”
“ ” _____ 2021 р.

Шурпа С.Я.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АУДИТУ І ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Сутність поняття операційної діяльності підприємства	6
1.2. Теоретичні засади управлінського обліку операційної діяльності підприємства	12
1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку, аудиту і економічного аналізу операційної діяльності підприємства	17
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ТОВ “ОЗЕРЯНКА”.....	22
2.1. Організація та методика обліку операційної діяльності	22
2.2. Побудова управлінського обліку витрат операційної діяльності	29
2.3. Удосконалення організації управлінського обліку операційної діяльності	35
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ І ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	42
3.1. Організація та методика аудиту операційної діяльності	42
3.2. Економічний аналіз операційної діяльності підприємства	48
3.3. Оптимізація витрат операційної діяльності на підприємстві	57
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	67
ДОДАТКИ.....	74

ВСТУП

Функціонування у ринкових умовах господарювання для підприємств передбачає формування такої системи оцінки обліку операційної діяльності, яка сприятиме розв'язанню проблем їх ефективного розвитку та досягнення економічної стабільності. Це може бути вирішено через пошук напрямків удосконалення системи управління операційною діяльністю та за рахунок грамотного аналізу доходів і витрат підприємства.

Операційна діяльність є вирішальним напрямком стратегічного розвитку підприємства як визначного результуючого показника. За рахунок системного підходу до вивчення даної проблем зростатиме конкурентне становище підприємства на ринку.

Важливість цієї проблеми розкрита вітчизняними та зарубіжними вченими, зокрема: А.С. Астахова, М.І. Баканова, Т.Е. Баянський, В.О. Василенка, Н.Л. Зайцев, О.О. Кисельової, О.Г. Миронов, М.Д. Никифорчин, В.В. Новожилова, Н.І. Пилипів, Б.П. Плишевського, С.Ф. Покропивний, В.В. Сопка, Р.С. Сайфуліна, Т.І. Ткаченко Т.С. Хачатурова, М.Н. Чепуріна, М.Г. Чумаченка, А.Д. Шеремета та ін. Проте відсутність системного підходу до операційної діяльності та ефективності виробничого процесу загалом зумовила тему нашої роботи.

Метою роботи є дослідження теоретико-методичного забезпечення сутності та основних понять обліку та аналізу операційної діяльності підприємства.

Мета роботи конкретизується шляхом виконання таких завдань:

- дослідити понятійно-термінологічний апарат «операційна діяльність» та її теоретичні аспекти на підприємстві;
- обґрунтувати теоретичні основи управлінського обліку витратами на підприємстві;
- сформулювати законодавче забезпечення операційної діяльності у діяльності підприємства;

- вивчити організацію та методику обліку операційної діяльності на ТОВ “Озерянка”;
- виокремити особливості побудови управлінського обліку витрат операційної діяльності;
- розкрити напрямки удосконалення організації управлінського обліку операційної діяльності;
- розкрити організацію та методику аудиту операційної діяльності підприємства;
- вивчити економічний аналіз операційної діяльності підприємства;
- розробити методику проведення перевірки стану обліку на підприємствах;
- провести оптимізацію витрат операційної діяльності на досліджуваному підприємстві.

Об’єктом дослідження виступають процеси управлінського обліку та аналізу витрат операційної діяльності ТОВ “Озерянка”.

Предметом дослідження є дослідження теоретичних та методичних аспектів обліку та аналізу операційної діяльності підприємств.

Методи дослідження. Теоретичною базою дослідження є пізнання економічних процесів у взаємозв'язку і взаємозалежності.

У дипломній роботі зужитковано такі методи: морфологічний аналіз – здійснюючи конкретизацію поняття «операційна діяльність»; індукція, дедукція, порівняльний аналіз – при дослідженні теоретичних основ управлінського обліку витрат операційної діяльності; класичний аналіз; аналіз та синтез – при акцентуванні уваги на складових витрат операційної діяльності та формуванні конструкції по черговості обрання підходу який стосуватиметься обліку витрат; класифікаційний метод – використано для групування та систематизації доходів і витрат операційної діяльності; табличний і графічний метод – при оформленні даних і умовного віддзеркалення ряду основних положень.

Практичне значення одержаних результатів ґрунтується на тому, що теоретико-практичні положення роботи доведено до рівня методичних рекомендацій для організації обліку, аудиту та аналізу операційної діяльності товариств.

Структура та обсяг. Робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний текст роботи уміщує 65 сторінок комп'ютерного тексту. Робота має 20 таблиць, 22 рисунків, список використаних джерел складається з 64 найменувань, додатків.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АУДИТУ І ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність поняття операційної діяльності підприємства

Нинішній стан розвитку економіки ставить перед собою вимоги щодо оцінки оперативної діяльності підприємства у частині структурних підрозділів. Оскільки усі господарські операції та рішення щодо проведення аналізу та аудиту операційної діяльності підприємств виступають системою показники, які у стратегічній перспективі є основними при затвердженні управлінських рішень.

В основі операційної діяльності лежить кінцевий результат діяльності – дохід. Який залежатиме від стану операційної системи підприємства.

Для кращого вивчення даної теми дослідження, виокремимо понятійний апарат «операційної діяльності», табл. 1.1.

Наукові публікації тлумачать поняття операційної діяльності як:

- повну виробничу систему підприємства;
- загальну систему організації виробництва;
- підсистему діяльності підприємства (переробну, забезпечувальну та планово-контрольну);
- організація, де здійснюється операційна та соціальна функція;
- варіанти дій з перетворення ресурсів у товар для подальшої реалізації підприємством.

Операційна діяльність впроваджується, як поняття, у практичній діяльності кожного підприємства. Та за допомогою ресурсів, які використовуються у ході виробничого процесу, виходять у формі затрат.

Проте більшість публікацій по даній проблемі чітко не структурована та немає комплексного підходу до дефініції даного поняття.

Таблиця 1.1

Тлумачення основних понять “операційна діяльність”

різними авторами

Автор	Визначення операційна діяльність – це
Белінський П.І. [1, с. 201]	Операційна функція включає в себе дії, у результаті яких виробляється продукція та послуги, що поставляються організацією зовнішньому споживачеві.
Баянський Т. Е. [2, с. 98]	Ефективність виробництва визначається, ціною яких витрат суспільної праці (витрат виробництва) досягається його мета – найповніше задоволення потреб суспільства
Василенко В.О., Ткаченко Т.І. [3, с. 39]	це діяльність, яка здійснюється в рамках операційної системи з метою створення будь-якої корисності шляхом перетворення входів (ресурсів усіх видів) у виходи (готові продукти та послуги)
Зайцев Н. Л. [4, с. 254]	Ефективність промислового виробництва як «...співставлення кінцевого результату господарської діяльності промислового підприємства (ефекту) з витратами живої та уречевленої праці на його досягнення... Ефект, або кінцевий результат, господарської діяльності характеризується різними вартісними та натуральними показниками...»
Малишев П. А., Шилін І. Г. [5, с. 4]	Ефективність – це відношення, що виражає причинно-наслідковий зв’язок продукту (результату) і витрат праці, що втілилися у цьому результаті
Решетинський К. [6, с. 9]	Ефективність виражає деяке співвідношення та вказує, якими витратами суспільства було досягнуто той або інший кінцевий результат
Миронов О. Г. [7, с. 11]	Економічна ефективність – це співвідношення результатів і сукупних витрат
Новожилов В. В. [8, с. 32]	Ефективність взагалі є співвідношенням корисного ефекту (результату) до витрат на його отримання.
Покропивний С. Ф. [9, с. 562]	Ефективність виробництва – це комплексне відображення кінцевих результатів використання засобів виробництва і робочої сили за певний проміжок часу...
Нілі Е. [10, с. 312]	Ефективність – процес кількісного визначення результативності (критерій того, як з економічної точки зору використовуються ресурси фірми для забезпечення певного рівня задоволення зацікавлених сторін) та віддачі виконаної дії (ступеню задоволення вимог зацікавлених сторін)
Гелловей П. [11, с. 36]	Операція – процес, метод або ряд дій, основним чином практичного характеру.

* Джерело: сформовано на основі [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11].

Вивчивши думки авторів, слід додати, що операційна діяльність виступає ключовою у функціонуванні підприємства проте, обмежена деякими правилами у залежності від особливостей господарської діяльності підприємства.

Безумовно, операційна діяльність на підприємстві буде розглядатися як сукупність дій через які створюється продукт або надаються послуги. Операційна діяльність є частиною виробничого процесу, за допомогою якої, підприємство спроможне добитись найкращого результату діяльності. В трактуванні даного полягає є можливість справно конкурувати на ринку.

Оскільки операційна діяльність може бути гнучкою та матиме змогу реагувати на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі, для досягнення збалансованої діяльності підприємства.

Операційна діяльність вважається видом діяльності підприємства, щодо виконання ним поставлених функцій (виробничих, господарських, соціальних та ін.).

За твердженням М.Д. Никифорчин, яка вивчає поняття, операційної ефективності є системним відображенням кінцевих результатів щодо споживання ресурсів у процесі операційної діяльності за визначений відрізок часу [12, с. 13].

Прийняття такого роду рішення відбувається у результат свідомого вибору, що здійснюється підприємством за допомогою завчасно окреслених правил і процедур.

Ефективне ведення операційної діяльності підприємством, дає змогу йому конкурувати на ринку, придержуючись та реалізуючи конкурентні переваги.

Ефективність операційної діяльності реалізується як співвідношення показників затрат і результатів. Вивчаючи ці показники видно, що який-небудь з потрібних показників окремо не надає вичерпної інформації щодо їх ефективності.

Досліджуючи поняття операційної діяльності, йтиметься про результативність операції, тобто якими напрямками та якими темпами (швидкість, тривалість циклу, продуктивність), реалізація впливатиме на кінцевий результат [13, с. 13].

Проте, в основному, основна увага зосереджується на закономірності вибору оптимальної альтернативи із можливих варіантів дій, які вибираються для окремого операційного підходу.

Група авторів проводячи уточнення розуміння категорій «операційна діяльність» вважають, що це є системний підхід, який обчислюється за допомогою ряду особливих показників, які є неоднакові для кожної організаційної форми господарювання. Оскільки комплекс цих показників розкриває результативність частини операційних процесів, через сприймання потреб набувача товару чи послуг [14, с. 92].

Тобто операційну діяльність виділяють як вибраний напрям досягнення прибуткової діяльності за умови правильного виконання тієї чи іншої управлінської функції та при правильному прийнятті чітких послідовних етапів роботи.

Юкаєва О. І., «операційну діяльність» розглядає з позиції індивідуальної роботи особи або колективу, що характеризує програму їх діяльності з метою радикального рішення актуальних проблем через усвідомлення та вивчення законів управлінської системи [15, с. 27].

На його думку доцільно зосереджувати увагу на вивченні мотивів управлінського персоналу, якими вони керуються щодо виконуваних дій управління та на основі усвідомлення цілей підприємства.

Це, зокрема, передбачає потребу у обґрунтуванні та виборі еквіваленту з маси варіантів досягнення конкретної мети, яка зокрема включатиме постановку завдання щодо вирішення проблем та контролю за виконанням отриманих результатів.

Фокін О. К. підтримуючи дане визначення вважають, що «операційна діяльність» є найперше наслідком розумової діяльності людини, яка

спроможна породжувати нові висновки або по новому усвідомлювати потребу у виконанні будь-яких дій [16, с. 117]. Проте, на нашу думку таке визначення є занадто звуженим, оскільки операційна діяльність має свої об'єкти управління у рамках цілісної системи керівництва та неоднозначність у відносинах між елементами цієї системи.

Сумець О. М. у своїй праці виокремив методику збирання та обробки інформації про операційну діяльність яка формує дані для подальшого застосування їх у обліку [17, с. 113].

Найперше закономірністю вивчення операційної діяльності вивчається у часі та у певній послідовності дій, зв'язок між якими визначений:

- внутрішніми закономірностями появи проблеми, щодо потреби реалізації певних управлінських рішень;
- по-друге, закономірністю та неупередженим встановленими засад розв'язання даної проблеми.

У статті Хорунжак Н. М., Портоварас Т. В. було визначено, що варто при дослідженні операційної діяльності приділяти увагу системі мінімізації витрат підприємства у сумі чистого доходу [18, с. 135]. Погоджуючись з таким твердженням оскільки для продуктивного уживання виробничих ресурсів потрібна розробка механізму керівництва частиною як елементу управління витратами підприємства у цілому.

Операційну діяльність трактують, як результат функціонування капіталу у виді одержання економічних вигід за певний період часу за рахунок отримання їх у господарському процесі [19].

Існування різних поглядів на сутність і природу операційної діяльності пов'язано із важливістю дослідження даного поняття, а також із вивченням особливостей операційних рішень, несхожість між якими визначається проблемами, які постають у процесі управління товариством.

А. Ігнат'єва, М. Максимцов привертають увагу до особистісного характеру при визначенні операційної діяльності, виконання якої цілеспрямоване на звершення мети організації підприємства [20]. Даний

підхід до механізму управлінських операційною діяльністю виділяється нарівні з процедурними аспектами цих дій.

Дьордй В. П., Макарович В. К. виділяють, що управлінське рішення при оцінці операційної діяльності треба вивчати як один з неминучих моментів наполегливого впливу та засобів на виконання поставлених завдань та обґрунтування основ для такого вибору [21, с. 29–32].

Прагнення у отриманні стабільного доходу може бувають моменти коли результати їх діяльності погіршуються, оскільки ріст спричинений валютними коливаннями та зростання цін на продукції це добре спостерігається саме у підприємствах торгівлі [22]. Оскільки правдивий обсяг товарообороту не все має тенденцію до зростання.

Різні думки авторів демонструють зв'язок між системою управління та результатом діяльності та здатності задовольняти інтереси підприємства та зацікавлених у їх розвитку осіб.

Фізлова Л.Д., Харченко В.О. виділяє операційну діяльність як основу виробничої діяльності яка дозволить керівнику підприємства отримати максимальні результати [23]. Такий підхід до розгляду поняття операційну діяльність доповнює та поглиблює його.

Слід зауважити, що операційна діяльність напряду пов'язана із цільовою функцією підприємства та її стратегічним розвитком на перспективу.

Турило А.М., Кравчук Ю.Б., Турило А.А. вважають, що тільки у злагодженій та політиці підприємства можна урегулювати загрози, слабкі сторони, які виникають у ринковому середовищі [24]. Тобто операційну діяльність є результатом отриманого соціально-економічного ефекту підприємства.

У процесі операційної діяльності важливим також є використання ресурсів підприємства, тобто скільки ресурсів треба використати, щоб досягти бажаної операційної діяльності підприємства.

Вивчаючи сутнісні характеристик об'єктів операційної діяльності доповнимо їх новішими:

- операційна діяльність виступає важливою детермінантною економічного становища підприємства;
- швидка зміна умов господарювання, яка притаманна малим підприємствам (за рахунок технологічного оновлення, виробництва нових видів продукції та зміни у законодавстві);
- розвиток інтелектуального капіталу;
- міра досягнення поставленої мети.

Узагальнюючи різні підходи до нашого поняття можна виділити, що операційну діяльність можна розраховувати через показники ефективності та співвідношення результату та витрат, а також через досягнення підприємством обраної мети або чи воно до неї прямує.

Підсумовуючи вище сказане операційна діяльність є невіддільною ознакою будь-якого виду діяльності, якому притаманна злагожденість і, яка спрямовується на результат – ефективність.

1.2. Теоретичні засади управлінського обліку операційної діяльності підприємства

Проблеми з якими стикається підприємство у процесі оперативної діяльності були ще на початку розвитку економічної науки. Оскільки кожне підприємство з плином часу стикається із проблемою визначення їх результативної діяльності, на що матиме вплив скорочення прибутків на послаблення конкурентних позицій на ринку.

Перед керівника товариства зазвичай постає питання яке полягатиме у досягненні бажаного результату з якомога нижчими витратами.

Вивчаючи у роботі теоретичні основи управлінського обліку операційної діяльності на підприємстві простежується група методів щодо подолання проблемних ситуацій у поведінці підприємства.

Це вказує на те, що управлінське рішення вступає як результат системної роботи людини так і продуктом опосередкованої діяльності яка є вольовою та умотиваною, та такою, що має вихідну регулятивну спрямованість на виконання дослідження [25, с. 15].

Вивчаючи визначення Г. Капіноса операційна діяльність відбувається у рамках операційної системи для створення корисності шляхом перетворення входів у виходи [26, с. 69].

Гриліцька А.В., Хавроненко О.М. визначає операційну діяльність як діяльність, яка має на меті отримання доходу компанії і не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю [27, с. 930]. Розмір грошових потоків, який виникатиме у результаті операційної діяльності, є головним мотиватором достатності грошових коштів для покриття зобов'язань, та зростання продуктивності товариства [28, с. 145].

Визначним, у даному підході є наголос на ключових вимірниках саме ефективності операційної діяльності та їх важливості в оцінці результативності підприємства загалом.

Можна сформулювати ще одне бачення поняття операційної діяльності підприємства яка буде стосуватися нашого підприємства, як підприємства роздрібною торгівлі. Основна діяльність торгового підприємства це зв'язок із реалізацією товарів і послуг, для створення визначальної частки доходу та грошових потоків. Яка має на меті формування підприємства та його розвиток з точки зору економічної безпеки.

Виходячи з визначення понять «операційна діяльність», можна виокремити, що «ефективність операційної діяльності» це можливість підприємства продукувати значущість у процесі операційної діяльності за допомогою поставлених цілей та оптимально сформованої комбінації ресурсів.

Здійснюючи огляд літератури з управлінського обліку, дозволимо собі, виокремити основні засади управлінського обліку витратами на підприємстві, що зображено на рис. 1.1.

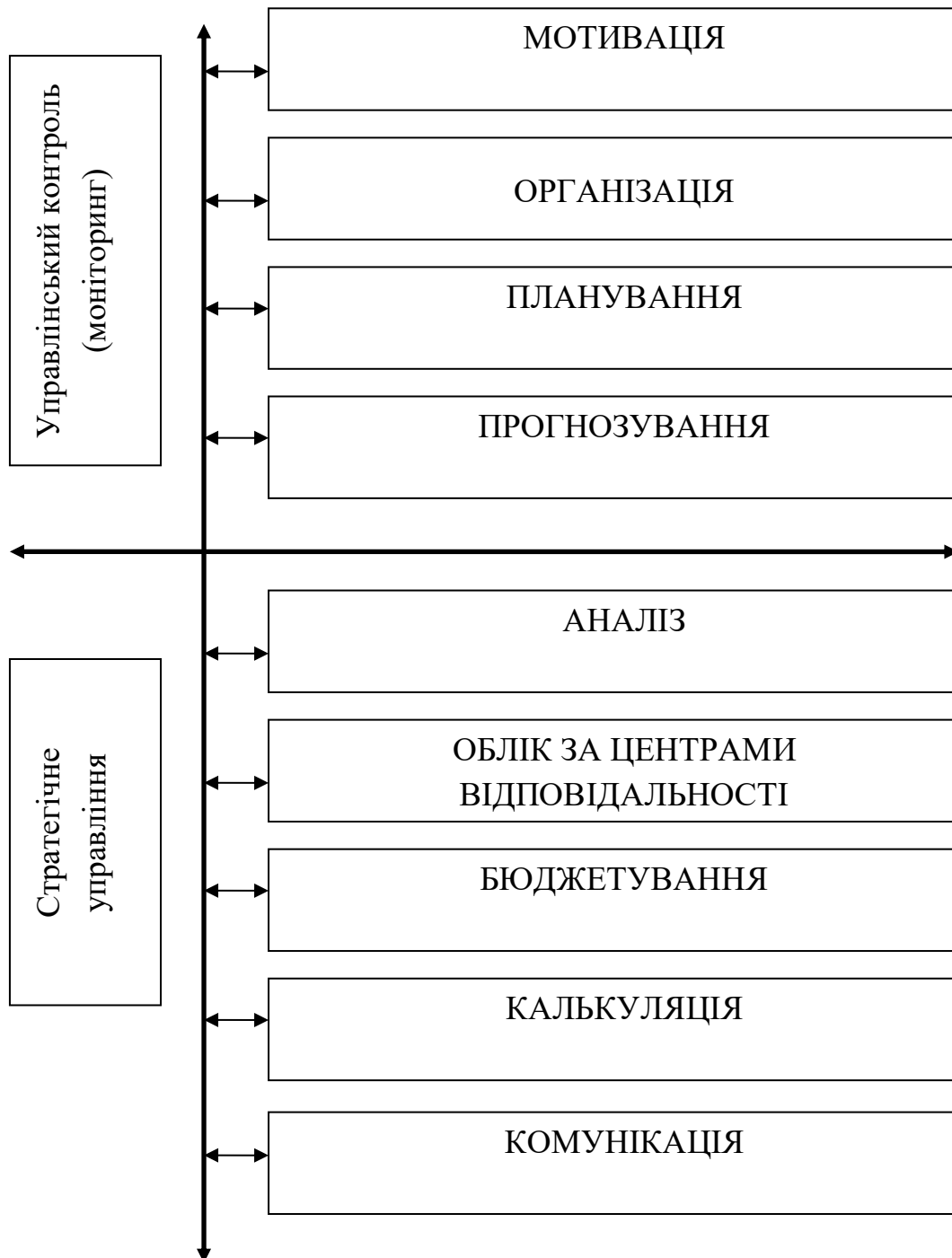

Рис. 1.1. Основні засади управлінського обліку витратами на підприємстві *

* Джерело: власна розробка автора

Операційна діяльність також має адаптуватись до змін зовнішнього середовища не впливаючи на зміну внутрішнього середовища та повинна задовольняти економічні інтереси різних користувачів облікової інформації.

Для цього виділимо основні підсистеми обліку витрат підприємств, які подані у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

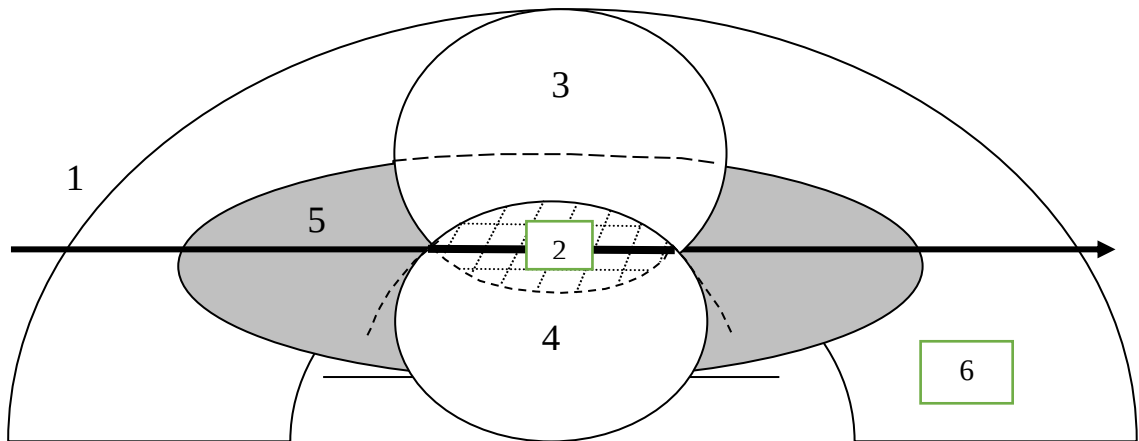
Підсистеми обліку витрат підприємств *

Класифікаційні ознаки	Підсистеми обліку витрат (за об'єктами)
За характером інформації	- фінансовий облік (необоротні активи, запаси, грошові кошти, дебіторська, кредиторська заборгованості, власний капітал, витрати, доходи, фінансові результати та ін.);
	- управлінський облік (праця та її оплата, витрати виробництва, калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг), реалізація продукції, формування фінансових результатів);
	- стратегічний облік (макро- і мікропоказники, що впливають на реалізацію стратегії підприємства, величини і припущення, на основі яких розроблена стратегія, ключові фактори успіху, від яких залежить успішне функціонування підприємства в довгостроковій перспективі).
За об'єктами обліку	- облік необоротних активів;
	- облік запасів;
	- облік грошових коштів;
	- облік дебіторської заборгованості;
	- облік кредиторської заборгованості;
	- облік власного капіталу;
	- облік витрат;
	- облік доходів;
	- облік фінансових результатів та ін.

*Джерело [29, с. 17].

Функціонування торговельних підприємств яким і є ТОВ «Озеряка» має свої особливості, які безмежно вирізняють напрямки їх операційної діяльності. Для торговельних підприємств своєрідною є невисока частина необоротних активів у загальній сумі активів підприємства. Це зв'язано із браком ресурсів чи невагомою частиною виробничого циклу або також через відсутність техніко-технологічного оновлення потужностей товариства. Оскільки запаси у торговельних підприємствах є для продажу та становлять основну частку оборотних активів підприємства.

Для цього важливим також будуть пропозиції щодо вивчення та розробки системного механізму операційної діяльності підприємства, що подано на рис. 1.2.

- 1 - зовнішнє середовище; 3 - фінансовий облік;
 2 - внутрішнє середовище; 4 – управлінський облік;
 5 – стратегічний облік; 6 – часовий вектор.

Рис. 1.2. Системний механізм операційної діяльності підприємства

* Джерело: [30, с. 14].

Відсутність у ТОВ «Озеряка» виробничого циклу дозволяє досить добре прискорити обертання запасів та скороти потребу у власному капіталі, це і є особливістю торгового підприємства.

У ТОВ «Озеряка» має порівняно низьку частку власного капіталу у загальному масштабі капіталу підприємства. Хоча панівна оборотність товарних запасів дає змогу завзято користуватися фінансовими інструменти для зростання рентабельності.

На системний механізм операційної діяльності підприємства має також вплив їх кредиторська заборгованість, яка представлена переважно короткостроковими зобов'язаннями.

Висока оборотність товарних запасів оцінює спроможність

підприємства застосовувати для їх фінансування здебільшого короткострокові позики, що зменшує витрати на його погашення. Оскільки більша частка поточної кредиторської заборгованості зберігається у товарному кредиті, через значні обсяги запасів та швидкі темпами їх оборотності.

ТОВ «Озеряка» має також найнижчу тривалість операційного та фінансового циклів. Це може бути за рахунок того, що в операційній діяльності немає виробничого циклу.

Проте, інтенсивне використання товарного кредиту, істотно великі строки оплати по товарних кредитах та швидкі терміни оборотності товарних запасів зумовлюють можливість появи у товаристві від'ємних показників тривалості фінансового циклу.

Отже, оскільки операційна діяльність товариства включає у себе багато елементів та суб'єктивну специфіку, то і ефективність операційної діяльності є показником багатокомпонентним. Відповідно теоретичні засади управлінського обліку операційної діяльності підприємства його можна класифікувати за різними ознаками.

1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку, аудиту і економічного аналізу операційної діяльності підприємства

Зважаючи на те, що торговельні підприємства мають змогу активно втілювати різні види операційної діяльності, доцільно вивчити їх нормативно-правову основу діяльності.

В основному підприємства торгівлі ведуть безпосередньо торговельну діяльність за бажанням можуть вести виробничу діяльність та мають орендні операції від яких отримують ефективність торговельної, виробничої та орендної діяльності.

Відповідно до НП(С)БО 1 – операційна діяльність виступає основним

видом діяльності підприємства, а також інші види діяльності які не є інвестиційними чи фінансовими [31].

Оцінка їх ефективності сформована на показниках рентабельності обороту, оборотності запасів, рівня маржинального прибутку, приросту середнього часу на обслуговування одного покупця, тривалості операційного циклу та ін.

Дуже схоже бачення має МСФЗ 7 – як основного виду діяльності підприємства який приносить дохід, та інші види діяльності які не є інвестиційною або фінансовою [32].

Порядок формування, відображення, розкриття та склад витрат операційної діяльності підприємств, крім банків та бюджетних організацій, класифікується П(С)БО 16 «Витрати» [33].

Оцінивши класифікацію витрат проведемо узгодження НП(С)БО 1 з П(С)БО 16, яке подано на рис. 1.3.

Для торговельних підприємств операційна діяльність регламентується також і «Методичними рекомендаціями з формування складу витрат та порядку їх планування у торговельній діяльності» [34]. Яке розкриває таке поняття як поточні витрати підприємства торгівлі до складу поточних витрат якої належать і витрати операційної діяльності [34].

Дане джерело [34], трактує витрати операційної діяльності групує на: витрати, які включають до собівартості реалізованих товарів; адміністративні витрати; витрати на збут; інші операційні витрати. Також з цього документу бухгалтер розуміє, що витрати операційної діяльності підприємства мають і групування за економічними елементами:

- матеріальні витрати;
- витрати на оплату праці;
- відрахування на соціальні заходи;
- амортизація;
- інші операційні витрати [34].

Для визначення ефективності виробничої діяльності ТОВ «Озерянка»

користується показниками рентабельності виробництва продукції, тривалості виробничого циклу, продуктивності праці виробничого персоналу та рентабельності витрат праці виробничого персоналу.

Рис. Класифікація витрат узгоджена з НП(С)БО 1 і П(С)БО 16 *

* Джерело: [31], [33].

Дослідивши вплив нормативно-правового забезпечення основної діяльності [35] ми виділили особливості провадження діяльності торговельних підприємств щодо формування їх ефективної діяльності:

– ефективність операційної діяльності вирізняється місцем розташування, оскільки підприємство діє у рамках нормативного забезпечення та у межах людських потоків, що сприяє збільшенню кількості відвідувачів та зростання обсягу товарообороту.

– ефективність операційної діяльності регулюється та вирізняється особливостями асортиментної політики підприємства. Наше товариство має різну пропозицію товарів. Оскільки саме від цього залежатиме пропозиція товарів та масштаб товарообороту доходів підприємства.

– ефективність операційної діяльності позначається також рівнем собівартості продукції та якістю управління товарними запасами, що відображається із урахуванням вимог Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [36]. Швидкі строки оборотності товарних запасів впливають на змогу ставити меншу торгову націнку на товари, але незважаючи на це вона повинна відповідати темпам обороту. Вибрана товариством тактика управління запасами спроможна покрити існуючий товарооборот без притягнення додаткових витрат на їх зберігання та включатиме:

– ефективність операційної діяльності керується також якістю і станом пропонованих товарів товариством. Доведено, що на якість товарів має вплив не тільки стан виробничого процесу, а також логістичні процеси (витрати на транспортування та зберігання). Недотримання умов та термінів зберігання виробничих запасів та товарів спонукатиме до скорочення товарообороту, та до додаткових витрат на утилізацію зіпсованого товару;

– ефективність операційної діяльності товариства може визначатися також його брендом. Оскільки самі покупці хочуть мати інформацію про якість товару. На жаль інформація про продаж неякісних товарів або погані відгуки про нього на сайті, порушення норм застосування реєстраторів розрахункових операцій, ПРРО чи неналежне ставлення до покупців впливають на негативну репутацію товариства, а це – на кількість відвідувачів;

– ефективність операційної діяльності підприємства залежить також від режиму роботи підприємства. Можливість купувати товар цілодобово, є суттєвою конкурентною перевагою інтернет торгівлі. Але якщо торгова точка працює 24 години на добу при несуттєвому наповненні кількістю покупців у

нічний час, такий режим може призвести до зростання витрат та може погано відобразитися на загальній ефективності операційної діяльності.

Отже, зробивши оцінку нормативно-правового регулювання обліку операційної діяльності підприємств можемо зробити висновок про те, що у державі є недостатня кількість спеціальних законодавчих актів для ринку торговельних підприємств. Простежується певна уніфікованість діючого законодавства, яке регулює основні засади ведення обліку операційної діяльності підприємств, з виокремленням підприємств роздрібною торгівлі.

РОЗДІЛ 2.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ТОВ «ОЗЕРЯНКА»

2.1. Організація та методика обліку операційної діяльності

Для оцінки організації та методики обліку у ТОВ «Озерянка» наведемо його організаційну характеристику. Дане товариство має статус юридичної особи та не перебуває у процесі припинення.

Код ЄДРПОУ – 13655197. Дата реєстрації – 19.01.1996 р.
Уповноваженою особою є Шаламай Іван Михайлович.

Розмір статутного капіталу складає 1100000,00 грн.

Дане товариство виділяє такі види діяльності:

Основний:

47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами (основний);

Інші:

46.90 Неспеціалізована оптова торгівля;

56.10 Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування;

68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна.

Контактна інформація товариства: 76010, Івано-Франківська обл., місто Івано-Франківськ, вул. Короля Данила, буд. 37.

Організації та методиці обліку операційної діяльності присвячені багато наукових праці, зокрема П. Хомин пропонує класифікувати ефективність обліку за рівнем об'єкта господарювання та вирізняє ефективність економіки у цілому та за виробництвом окремих видів продукції [37, с. 10]. Такий підхід до організації обліку використовують у класифікації ефективності операційної діяльності, виділяючи результативність операційної діяльності підприємства.

Важливим для порівняльної оцінки ефективності окремих напрямів обліку операційної діяльності та її результатів при прийнятті управлінських рішень, має вплив на результати операційної діяльності структурних підрозділів.

Вивчивши організація обліку у товаристві виділимо позитивні та негативні сторони в організації обліку операційної діяльності, це відображено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Позитивні та негативні сторони організації обліку операційної діяльності

Форма організації обліку	Позитивні сторони	Негативні сторони
Централізована	- правильність складання документів в задані терміни; - наповнює інформаційні потреби стратегічного аналізу; - спроможність до порівняння показників діяльності структурних підрозділів; - допомога в поєднанні даних обліку по підприємству та включаючи бажання внутрішніх і зовнішніх користувачів	- відшарування контролю за господарськими операціями від місць їх проведення; - слабе інформаційне забезпечення керівників структурних підрозділів потрібних для прийняття виважених управлінських рішень; - послаблення оперативності впливу на господарські операції та процеси, що пов'язано з певним терміном очікування вказівок від вищих ланок управління.
Комбінована (із певним ступенем децентралізації)	- забезпечення інформаційних потреб операційного аналізу та менеджменту; - наближеність облікового апарату до місць здійснення господарських операцій, що зумовлює підвищення ефективності обліку та контролю; - можливість швидкого реагування на негативні явища та процеси завдяки наявності оперативної обліково-аналітичної інформації.	- збільшення витрат на утримання обліковців структурних підрозділів, в тому числі й на укомплектування їх робочих місць необхідною технікою, засобами зв'язку, програмним забезпеченням; - послаблення контролю за виконанням господарських операцій з боку головного бухгалтера підприємства; - унеможливлення забезпечити оперативність інформації поза умовами комп'ютерної обробки облікових даних.

* Джерело: [38, с. 99], [39, с. 41].

Гарасим П.М., Давидович І.Є. та Хомин П.Я. пропонують організовувати облік оперативної діяльності за наслідками отриманих результатів, за виокремлюючи економічну, соціальну та соціально-економічну ефективність [40, с. 171]. Дану думку використовує дане товариство для класифікації ефективності операційної діяльності, виділяючи соціально-

економічну, комерційну та еколого-економічну ефективність. Використання цього є неминучим для оцінки результативності торговельного, соціального та екологічного аспектів, як елементу операційної діяльності підприємства.

У роботі можна виділити також склад адміністративних витрат відповідно до П(С)БО 16 «Витрати», рис. 2.1.

Рис. 2.1. Склад адміністративних витрат відповідно до П(С)БО 16 «Витрати»

* Джерело: [41, с. 7], [42, с. 12], [43, с. 133].

Організація обліку операційних витрат характеризується також продуктивністю усього операційного персоналу. Основи обліку операційної діяльності підприємства подано на рис. 2.2.

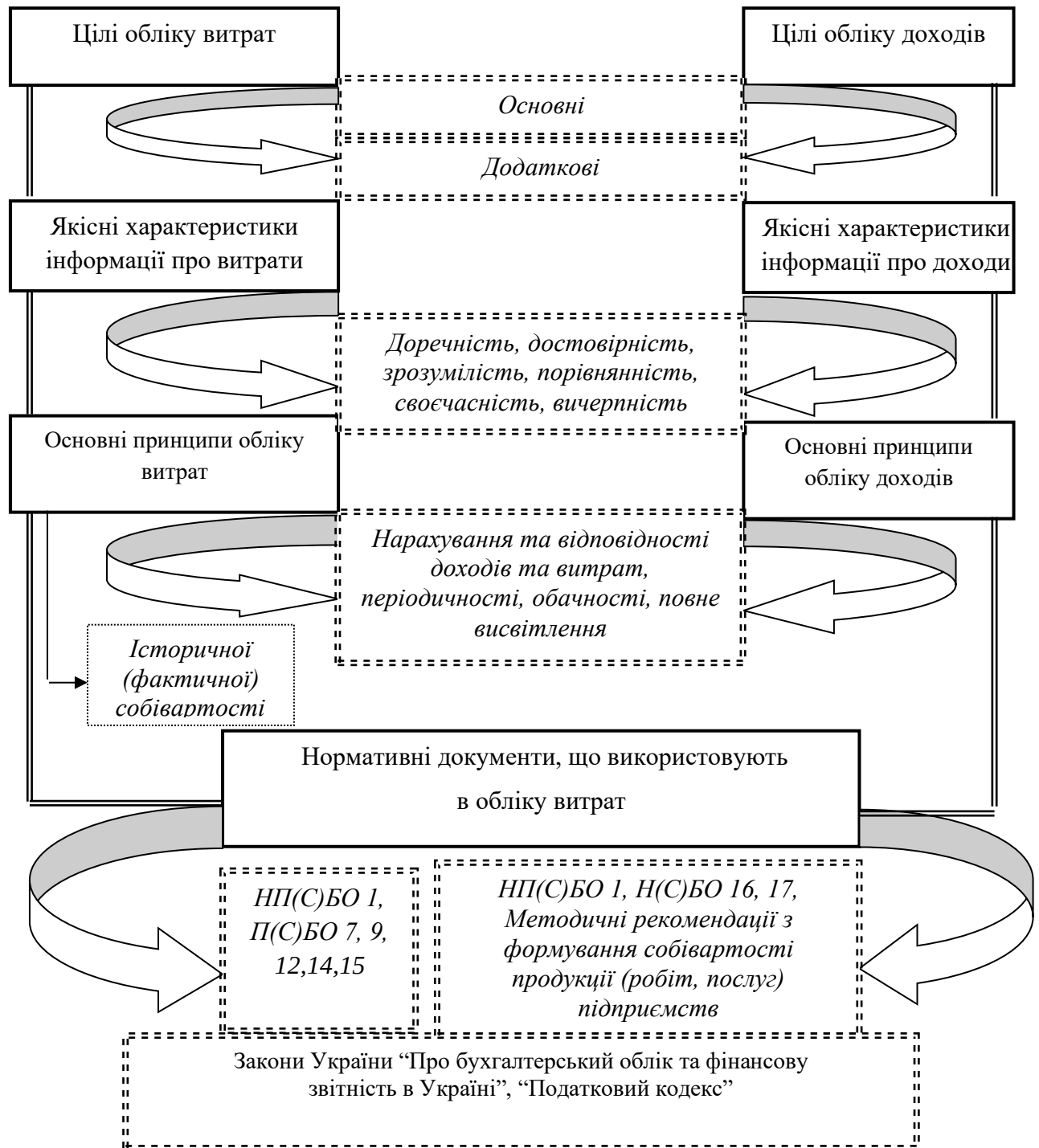

Рис. 2.2. Основи обліку операційної діяльності підприємства *

* Джерело: [44, с. 218]; [45, с. 33].

Більшість науковців поділяють позиції понесених витрат та використовують різні назви ознак в обліку. Класифікація оперативної діяльності за стадією руху авансованої у ресурси виділяє ефективність використання застосовуваних ресурсів та ефективність використання спожитих ресурсів. Даний підхід можна вживають для оцінки ефективності операційної діяльності підприємства, оскільки дана оцінка витрат дозволить раціонально аналізувати проблемні статті витрат та знаходити напрями їх оптимізації.

До основної діяльності у нашому підприємстві належать операції, щодо виробництва або реалізації продукції, що є ключовою метою створення товариства, що становить основну частку його доходу.

У товаристві доходи від реалізації готової продукції обчислюються на рахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції». По даному рахунку по кредит віддзеркалюватиметься визнання доходу, а по дебетом зможемо побачити сума непрямих податків. На кінці звітного періоду обов'язково має бути списано чистий дохід на субрахунок 791 «Результат операційної діяльності» [46].

Собівартість реалізованої готової продукції у товаристві відображається на рахунку 901 «Собівартість реалізованої готової продукції», по д-т відображається визнання витрат, а по к-т списання їх до дебету 791, та рахунок 901 формує дані про:

- виробничу собівартість продукції, реалізованої протягом звітного періоду;
- нерозподілені постійні загальновиробничі витрати;
- наднормативні виробничі витрати [47].

Доходи від продажу готової продукції вводяться до доходу від операційної діяльності [48], крім ПДВ, нарахованого на вартість реалізованих товарів. Потім дані про дохід від її продажу записуємо у графу 02 декларації з податку на прибуток та у той час коли переходили права власності на такий товар до покупця [46].

У таблиці 2.2 подано кореспонденцію доходів та витрати від реалізації готової продукції при умові подальшої оплати.

Таблиця 2.2

**Основні проведення доходів та витрати від реалізації готової продукції
при умові подальшої оплати**

з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Відображено прямі виробничі витрати на виробництво продукції	23	20, 661, 65
2	Відображено змінні та постійні розподілені загальновиробничі витрати	23	91
3	Оприбутковано готову продукцію за виробничою собівартістю	26	23
4	Списано нерозподілені постійні загальновиробничі витрати на витрати звітного періоду	901	91
5	Відображено дохід від реалізації готової продукції	361	701
6	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	701	641/ПДВ
7	Списано собівартість реалізованої готової продукції	901	26
8	Отримано оплату за відвантажену продукцію	311	361
9	Списано дохід від реалізації готової продукції на фінансовий результат	701	791
10	Списано витрати на фінансовий результат	791	901

* Джерело: [46].

Також доцільно розглянути кореспонденцію з обліку доходів та витрат від реалізації готової продукції на умовах передоплати, що зображено у таблиці 2.3.

Товариство здійснюючи продаж готової продукції у даних податкового обліку показує у розмірі її собівартості водночас відображає як дохід від реалізації. Та відображає у звітності графі 05.1.

Класифікація ефективності за стадією руху авансованої у ресурси вартості та виділяють залежно від виду затрачених ресурсів. Її можна використовувати для у операційній діяльності підприємства, оскільки оцінка

витрат дасть змогу краще вивчати проблемні статті витрат та віднаходити напрямки їх оптимізації.

Таблиця 2.3

Основні проведення доходів та витрат від реалізації готової продукції на умовах передоплати

з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Отримано передоплату від покупця	311	681
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	643	641/ПДВ
3	Відвантажено готову продукцію покупцю	361	701
4	Списано суму податкових зобов'язань з ПДВ	701	643
5	Списано собівартість відвантаженої готової продукції	901	26
6	Списано дохід від реалізації готової продукції на фінансовий результат	701	791
7	Списано витрати на фінансовий результат	791	901
8	Проведено залік заборгованостей	681	361

* Джерело: [46].

Кореспонденція обліку доходів і витрат від реалізації товарів в оптовій торгівлі на умовах подальшої оплати подана у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Основні проведення доходів і витрат від реалізації товарів в оптовій торгівлі на умовах подальшої оплати

з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Відображено дохід від реалізації товарів	361	702
2	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	702	641/ПДВ
3	Списано собівартість реалізованих товарів	902	281
4	Списано дохід від реалізації товарів на фінансовий результат	702	791
5	Списано витрати на фінансовий результат	791	902

* Джерело: [46].

Вивчивши організацію та методику обліку зауважимо, що операційної діяльності підприємства характеризується складним комплексом відносин з різними контрагентами. Інтереси яких зазвичай є непримиренними, проте вони потребують задоволення на певному рівні, або у противному випадку підприємство може не тільки знизити ефективність, або зовсім анулювати свою діяльність.

2.2. Побудова управлінського обліку витрат операційної діяльності

Функціонування підприємств у ринковому середовищі створює закономірності щодо пошуку таких підходів до витрат операційної діяльності, які будуть щонайбільше відписувати умови діяльності та розкриватимуть стратегічні пріоритети підприємства. При умові здобутку бажаного результату діяльності та при найбільш раціональному використанні ресурсів, дозволено говорити про ефективність як категорію управлінського обліку.

Побудова управлінського обліку витрат операційної діяльності залежатиме від сфери його застосування за допомогою яких можна провести оцінку їх ефективності.

Достеменні види ефективності операційної діяльності вводить, класифікуючи їх за частинами виникнення та відтінюючи: соціальну, психологічну, економічну, природно-екологічну, політичну та правову [49, с. 10]. Проте даний підхід недоцільно застосовувати для оцінки ефективності операційної діяльності товариства.

Сопко В.В., Мельничук Г.М., Науменко Г.О. пропонують класифікувати ефективність операційної діяльності за функціональною сферою прояву [50, с. 264]. Біла Л.М. вказує, що класифікувати треба за змістом [51, с. 144]. Проте у даних визначеннях мова іде про екологічну, організаційну, психологічну,

правову, політичну та етичну [52, с. 86]. Разом з цим і діє технічну, виробничу, комерційну, фінансову та інвестиційно-інноваційну ефективність [53, с. 164].

Управлінський облік витрат операційної діяльності характеризують як циклічний процес, що має на меті зростання прибутковості підприємства.

Виділимо етапи операційної діяльності: чітке бачення пріоритетів; план, виконання, перевірка; функціонування і визначення механізмів вимірювання ефективності; регулярна перевірка й оцінка з метою перспективного планування вдосконалення; перегляд завдань і маршрутів звернення мети.

Управління операційною діяльністю підприємства повинно бути ціле направленим та продуктивне, діяти за напрямками для забезпечення відповідності заданим параметрам.

У процесі управління операційною діяльністю треба чітко:

- розкрити місію підприємства;
- провести оцінку результатів господарювання в подальшому;
- обговорити різносторонні плани управління та визначувати сподіваний результат діяльності.

Управління операційною діяльністю є: стратегічним, яке повинно вирішувати широке коло завдань та майбутніх цілей; системним, тобто має згуртовувати бізнес; соціально-орієнтованим управління кадрами.

Контроль за операційною діяльністю включає: напрямки зростання ефективності роботи; стабільний розвиток персоналу, без чого показники ефективності не поліпшиться; управління поведінкою, тобто заохочення, яке сприятиме оптимізації виробничих відносин на підприємстві.

Досліджуючи управлінський облік операційної діяльності зазначимо, що він є процесом формування робочого середовища чи ситуації, у якій персонал може застосувати найкращі здібності. Тому, дане поняття треба розглядати у напрямку робочої системи, до звичного порядку оцінки діяльності.

Управлінський облік операційної діяльності включає заходи щодо організації спільної роботи, формуванню людського капіталу і лояльності покупців. Він також має бути направлений на відбір лідерів, які сформують

працівників, розроблять мотивацію співробітників та забезпечують управління ними.

Побудова управлінського обліку витрат операційної діяльності об'єднується у загальному циклі та включає два підцикли:

- організаційний;
- управління персоналом.

Вони у своєму складі мають ще кілька етапів:

- визначення вимог покупців та інвесторів;
- розробка планів (розвитку і підготовки персоналу);
- управління діяльністю;
- оцінка результатів та їх порівняння з очікуваннями.

Для кращого розуміння управлінського обліку витрат операційної діяльності наведемо напрямки руху її інформації, рис. 2.3.

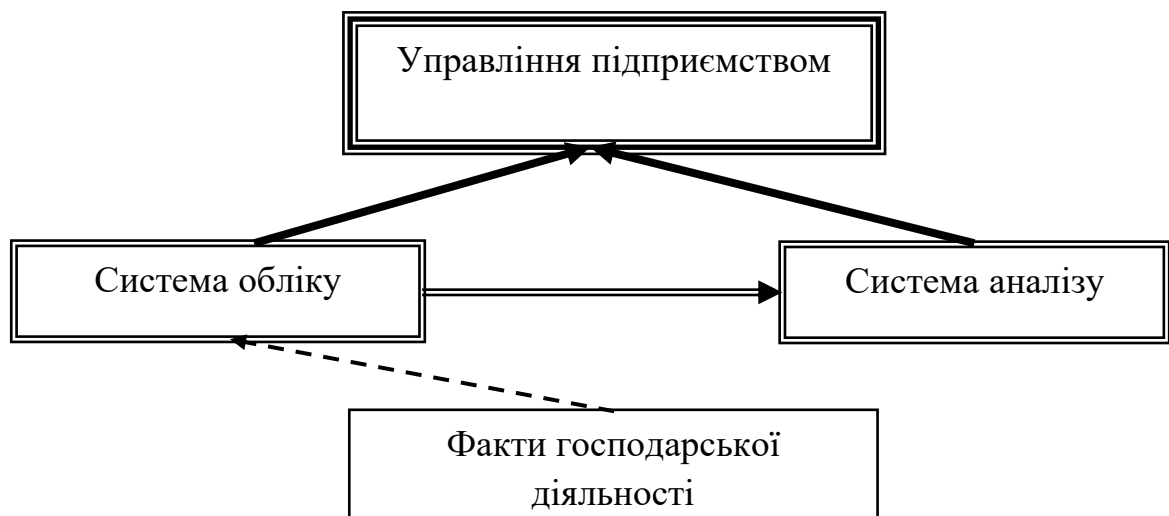

Рис. 2.3. Напрямки переміщення інформації щодо організації управлінського обліку операційної діяльності *

* Джерело: власна пропозиція автора

На сьогодні присутні також системні пояснення сукупності керівництва даними управлінського обліку операційної діяльності:

– управління ефективністю, логічний підхід до поліпшення результатів з використанням науково-обґрунтованих рішень, стабільне навчання, приділення уваги звітності за результатами діяльності;

– управління ефективністю, створено для забезпечення результативної роботи товариства, що окреслює методологію, вимірювання, системи та програмне забезпечення, для здійснення оцінки, аналізу, контролю зростання прибутковості підприємствах.

Витрати операційної діяльності підприємства за економічними елементами ми виокремили у табл. 2.5.

Таблиця 2.5

**Витрати операційної діяльності підприємства
за економічними елементами**

Елементи витрат	Склад елементів витрат, витрачених на виконання будівельно-монтажних робіт
Матеріальні витрати	будівельні матеріали; інші матеріали
Витрати на оплату праці	заробітна плата по окладах і тарифах; компенсаційні виплати, оплата відпусків; заохочення; премії; інші витрати на оплату праці
Відрахування на соцстрах	відрахування на пенсійне забезпечення; відрахування на соціальне страхування; обов'язкове страхування на випадок безробіття; відрахування на індивідуальне страхування персоналу підприємства; інші відрахування
Амортизація	амортизація основних коштів; амортизація нематеріальних активів; амортизація інших необоротних активів
Інші операційні витрати	послуги зв'язку; витрати на відрядження; плата за розрахунково-касове обслуговування; інші

* Джерело: [54, с. 116].

Управлінський облік операційної діяльності є інтегрованим підходом, який згуртовує різні спрямування діяльності підприємства, залучаючи стратегію, управління персоналом, операційний менеджмент, планування, аналіз, облік та контроль, для отримання збалансовано процесу розвитку підприємства.

Можна також виокремити основні принципи управлінського обліку операційної діяльності:

- параметри результатів роботи товариства та його окремих підрозділів, що окреслює опрацьовування показників ефективності;
- оцінка ефективності роботи підприємства, яка включатиме обчислення результативності та пошук резервів щодо їх зростання, тобто за кожним з виявлених резервів оформляються рішення;
- моніторинг ефективності за виконанням рішень.

Узагальнення та розвиток управлінського обліку операційної діяльності дозволило вивчити такі його сутнісні характеристики:

- з позицій системного підходу, це управління являє собою систему спеціальних принципів та методів, реалізація яких дає змогу вдосконалювати операційну діяльність підприємства;
- це процес покращання результатів операційної діяльності, що здійснюється на постійній і систематичній основі;
- це циклічний процес, що охоплює стандартні функції управління: планування, організацію, координацію, регулювання та контроль параметрів та результатів операційної діяльності;
- це багатовекторний процес, що охоплює різні функціональні напрями управлінського обліку операційної діяльності, з огляду на те, що він передбачає управління усіма видами ресурсів, які обчислюються в операційній діяльності;
- які здійснюється за часовими горизонтами управління: стратегічному, поточному, оперативному (узгодження інтересів різних покупців, постачальників, інвесторів).

Таким чином, управлінський облік операційної діяльності можна визначити як циклічний процес, націлений на покращання відносин зі стейкхолдерами.

Будова управлінського обліку операційної діяльності виділяє чотири основні підходи:

- ситуаційний, охоплює ризики конкретні ситуації, які можуть мати вплив на товариство у визначений момент часу. При цьому остерігатиметься відсутність стратегічне планування. Тобто ситуаційний підхід потрібен при оперативному вирішенні питань з покупцями, змін у обліковій та ціновій політиці;

- функціональний підхід є безперервним процесом управління підприємством задля здобуття спеціалізації, спрощення процесів управління, скорочення споживання матеріальних ресурсів та надавання повноти влади керівникам підрозділів. Цей підхід виокремлюватиметься при оцінці якості не за кінцевим, а за проміжними результатами, проте окремі працівники бажатимуть досягти окремих місцевих показників персонально для себе, та це не сприяє досягненню ключової мети підприємства;

- процесний підхід сприяє спрощенню ієрархічних організаційних структур, чим убезпечує кращу орієнтацію організації на споживача. Та дає змогу усунути відокремленість підрозділів. Даний підхід розглядається у динаміці, наголошуючи на взаємовідносини у підрозділах та з посадовими особами та є актуальним для оптимізації бізнес-процесів;

- системний підхід розкриває організацію як сукупність взаємопов'язаних елементів, які направлені на кінцеву мету. Притаманною для кожного підприємства є досягнення кінцевої мети та кількісна оцінка всіх засобів. Неминучі змінні та роль кожного елемента мають знати керівники, які повинні бути професіоналами.

- проектний підхід розглядається як завдання, що має замкнений цикл і є релевантними ресурсами та результатами, які варто отримати за підсумками його розв'язання. Оскільки у межах управління операційною діяльністю

підприємства саме проектний підхід може застосовуватись, у випадку коли є інвестицій у розвиток операційної діяльності, або введенні нових товарів чи нових постачальників.

2.3. Удосконалення організації управлінського обліку операційної діяльності

Удосконалення організації управлінського обліку операційної діяльності може відбуватися з позиції системного підходу управління ефективністю операційної діяльності торговельних підприємств можна оцінити так як подано у табл. 2.6.

Удосконалення обліку може бути через розвиток економічної системи щодо виконання поставлених на неї завдання та характеризуватиме інтегральні здібності підприємства, які щонайбільше задовольнятимуть потреби споживачів при оптимальному використанні наявних ресурсів.

Ваговитим напрямком формування організації управлінського обліку операційної діяльності підприємства є опрацювання структурно-логічної схеми етапів обліку. Для цього можна виробити циклічну модель, первинним періодом якої буде розуміння потреби у поліпшенні будови операційної діяльності, опрацювання заходів та наступне порівняння передбачуваних даних ефективності з цільовими.

Еталоном прийняття рішення щодо удосконалення операційної діяльності є ствердна вага чистої приведеної вартості (NPV), яка може бути застосована при введенні заходів із поліпшення операційної діяльності. Особливістю цього є проектний підхід, який лежить в основі його формування, яким потрібно впроваджувати для оцінки доцільності уведення проектів.

Таблиця 2.6

**Характеристика елементів організації управлінського обліку
операційної діяльності підприємств**

Елемент системи	Характеристика елементів	
Об'єкти управління	Рівень конкурентоспроможності торговельних послуг; потенціал операційної діяльності (стратегічний контур); відносини зі стейкхолдерами операційної діяльності, якість товарів (поточний контур); ресурси операційної діяльності; бізнес-процеси; результати операційної діяльності (поточний та оперативний контури)	
Суб'єкти управління	Власники підприємства, директор, комерційний директор, керівник планово-економічного відділу, економіст, фахівець із закупівельної діяльності, фахівець комерційного відділу, завідувач складу, завідувачі відділів та секцій; мерчандайзер, адміністратор торгового залу	
Мета управління	Підвищення ефективності операційної діяльності з метою зростання вартості підприємства	
Функція управління	Планування, організація, регулювання, контроль, та координація	
Часовий горизонт управління (контури) та методи	Стратегічний	Стратегічні карти, збалансована система показників; GAP- SWOT-аналіз, метод ощадливого виробництва кореляційно-регресійного аналізу, аналізу; принципи теорії обмеження, метод ощадливого виробництва і бо; вартісно-функціональний аналіз; сценарний підхід
	Поточний	ABC-метод, метод, управління XYZ-метод, факторно-аналітичний метод, методи інтегрального аналізу; метод KPI; CVP-аналіз, метод «точно в строю» (ЛТ); метод «планування потреб-ресурсів» (RP); модель EOQ: нормативний метод; метод оцінки ефективності бізнес-процесів; діаграма Ісікави; діаграма Парето
	Оперативний	Метод бюджетування, порівняння, метод GANTT, метод PERT
Завдання управління	Підвищення ефективності використання операційного персоналу та операційних активів (оборотних та необоротних); підвищення ефективності бізнес-процесів операційної діяльності, оптимізація операційних витрат підприємства; максимізація операційного прибутку при заданому рівні операційного ризику; оптимізація відносин зі стейкхолдерами операційної діяльності; максимізація потенціалу операційної діяльності підприємства; та підвищення конкурентоспроможності торговельних послуг	
Принципи управління	Науковості, динамічності, системності, економічності, синергії, орієнтація на стадію життєвого циклу	
Напрями (вектори)	Управління потенціалом операційної діяльності та конкурентоспроможністю торговельних послуг; управління відносинами зі стейкхолдерами операційної діяльності, управління якістю товарів та послуг; управління ресурсами операційної діяльності, управління бізнес-процесами операційної діяльності, управління результатами операційної діяльності	

* Джерело: складено автором.

У рис. 2.4 ми розкриємо сучасні умови розвитку підприємства, які можуть поєднувати різні підходи до управління операційною діяльністю, це сприятиме вдосконаленню управлінської практики та розширенню методичного інструментарію управлінського обліку.

Рис. 2.4. Інтегрована система організації управлінського обліку операційної діяльності торгового підприємства на основі поєднання методології різних підходів

* Джерело: складено автором.

Удосконалення обліку операційної діяльності стратегічних масштабів може включати перебудову, модернізації, заміну устаткування, реінжиніринг бізнес-процесів, програм навчання персоналу, запровадження інформаційних систем управління операційною діяльністю тощо). Проте інтегрована система

управління не враховує потреби поточного та оперативного контурів управління ефективністю.

Управління організації управлінського обліку операційної діяльності ґрунтується на принципах:

- науковості, який окреслює використання науково-ґрунтовних методів управління;
- динамічності, тобто стабільне вивчення змін зовнішнього середовища та поведінки підприємства у ході прийняття рішень;
- комплексності, що окреслює розуміння цілісності та поєднаності часткових елементів підприємства та обумовленості постанов щодо операційної діяльності;
- економічності, що вимагає забезпечення кращого ефекту від виконання рішення порівнюючи з витратами на їх реалізацію;
- синергії – урахування перспектив отримання додаткового ефекту від поєднання окремих напрямів операційної діяльності, постанов щодо розвитку та вдосконалення. Формування стадії життєвого циклу, яка містить диференціацію мети та методів обліку відповідно до стадії життєвого циклу підприємства.

Поліфункціональність та різновекторність організації управлінського обліку операційної діяльності визначає широку номенклатуру методів та підходів, які у сумарному вигляді можна класифікувати за рівнями управління (табл. 2.7).

Виходячи із запропонованих напрямків удосконалення організації управлінського обліку операційної діяльності на основі характеристики окремих елементів системи її управління, підсумовуючи та поглиблюючи наші напрацювання, можна також запропонувати таку структурно-логічну систематичність фаз управління ефективністю операційної діяльності підприємства (рис. 2.5).

Таблиця 2.7

Методи управління ефективністю операційної діяльності підприємства

Контур управління	Мета та стисла характеристика	Метод управління
Стратегічний	Розробка операційної стратегії, стратегічного плану розвитку операційної діяльності	Стратегчні карти, збалансована система показників; GAP-аналіз; SWOT-аналіз; метод кореляційно-регресійно обмеження, принципи ощадливого аналізу, метод виробництва і 60, вартісно-функціональний аналіз, сценарний підхід
Поточний	Розробка поточного плану операційної діяльності та реалізація операційної системи	ABC-метод, XYZ-метод, факторно-аналітичний, інтегрального аналізу; метод KPI; CVP-аналіз, діяльності та «точно в строк» (ЛТ); планування потреб-ресурсів (RP); модель EOQ: нормативний; оцінки реалізація операційної стратегії ефективності бізнес-процесів; діаграма Іскави, діаграма Парето
Оперативний	Розробка та виконання оперативно-календарних планів операційної діяльності	Бюджетування, порівняння, метод GANTT, метод PERT

* Джерело: складено автором.

Розглядаючи перший етап можна побачити формування сучасних орієнтирів розвитку операційної діяльності підприємства, яка позначається на довгоочікуваний стан діяльності підприємства та сприяє у розробці прогнозу та позиції на ринку.

Другий етап буде розпочинатись з проведення стратегічного аналізу у межах якого вивчаються переваги на недоліки розвитку операційної діяльності підприємства, проходить оцінка підприємства, вивчення конкурентів та своїх конкурентних переваг. Даний етап дозволить оцінити стан обліку та стратегію підприємства та відповідність цільовим орієнтирам.

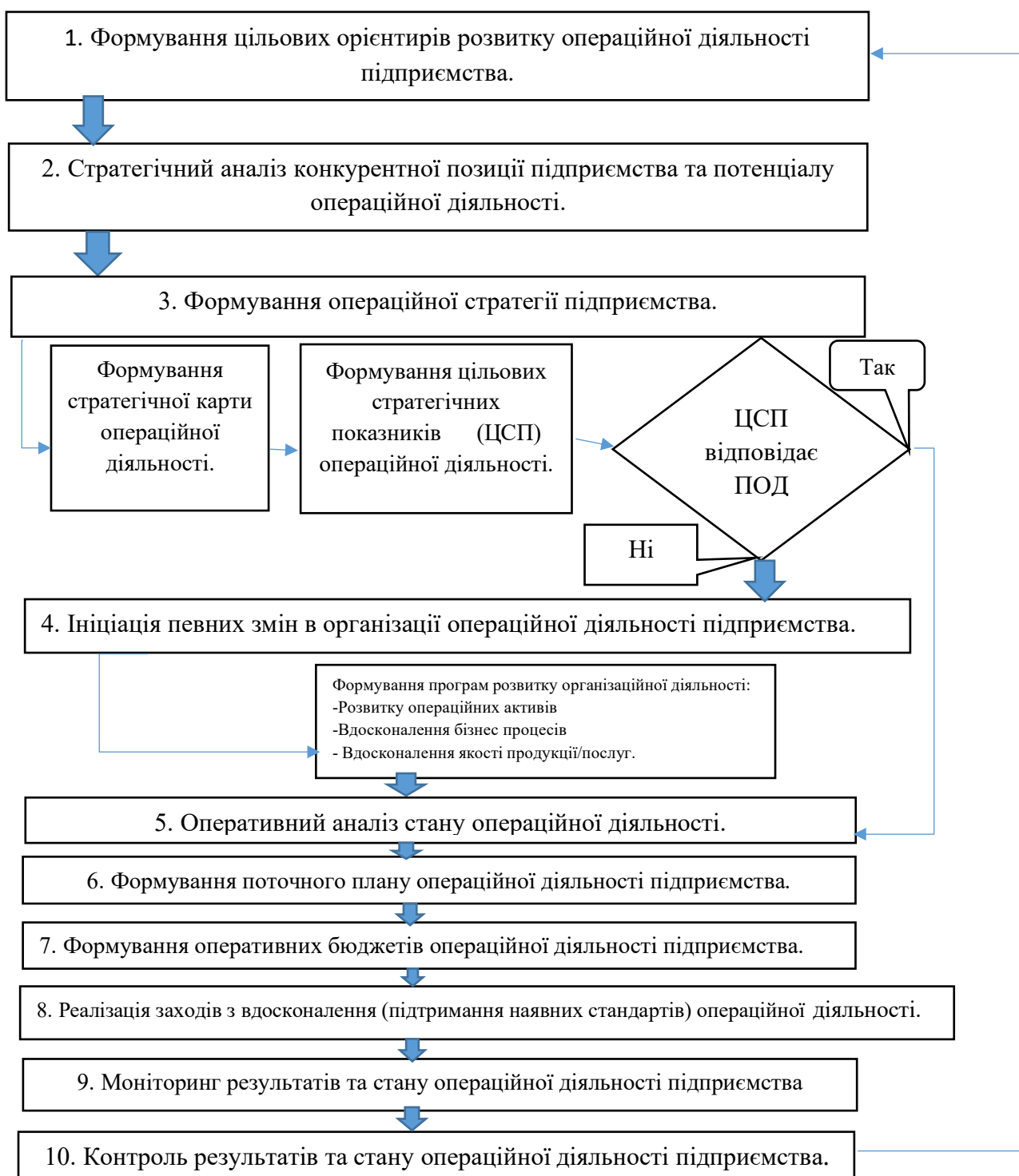

Рис. 2.5. Структурно-логічну систематичність фаз управління ефективністю операційної діяльності підприємства

* Джерело: [55, с. 33].

Слідуючі етапи включають формування операційної стратегії яка залежить від стану обліку на підприємстві та від життєвого циклу

підприємства стану на ринку та інших факторів. Тут формуватимуться стратегічні операційні цілі та показники діяльності, які систематизують за допомогою різних інструментів: збалансованої системи показників, Моделі Мейсела та піраміди ефективності К. Мак-Наєра.

Отже, запропоновані напрямки удосконалення обліку дозволять підприємству виявити резерви поліпшення операційної діяльності, які можна урахувати при розробці завдань щодо реалізації обраної операційної стратегії.

РОЗДІЛ 3.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ І ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Організація та методика аудиту операційної діяльності

Нині, у сучасному світі інформаційні ресурси сприяють у проведенні аудиту оскільки облік є автоматизованим, а тому аудитору треба правильно перевірити і знати роботу комп'ютерних облікових систем.

Без них будь-яке проведення контролю операційної діяльності є неможливим, а отже діяльність підприємства має мати спрямування на знаннях, які впливає на рішення підприємства.

Комп'ютеризація облікових систем не вплине на використання елементів методу обліку, а тільки дозволить аудиторам оцінити технологію обробки інформації. Проте впровадження програмних продуктів досить добре впливає на манеру аналізу системи аудиту.

Перевіряючи програмні облікові продукти та систему обробки даних з'являється ряд чинників, які зумовлюють додаткові ризики за рахунок:

- технічні аспекти;
- відповідностей вимог до програмного забезпечення для опрацювання даних;
- особливостями організації та методики обліку та контролю під час користування комп'ютерних програм;
- кваліфікацією самого аудитора [56, с. 21].

Ризики операційної діяльності розкриватимуться аудиторам у таких аспектах, що подано на рис. 3.1.

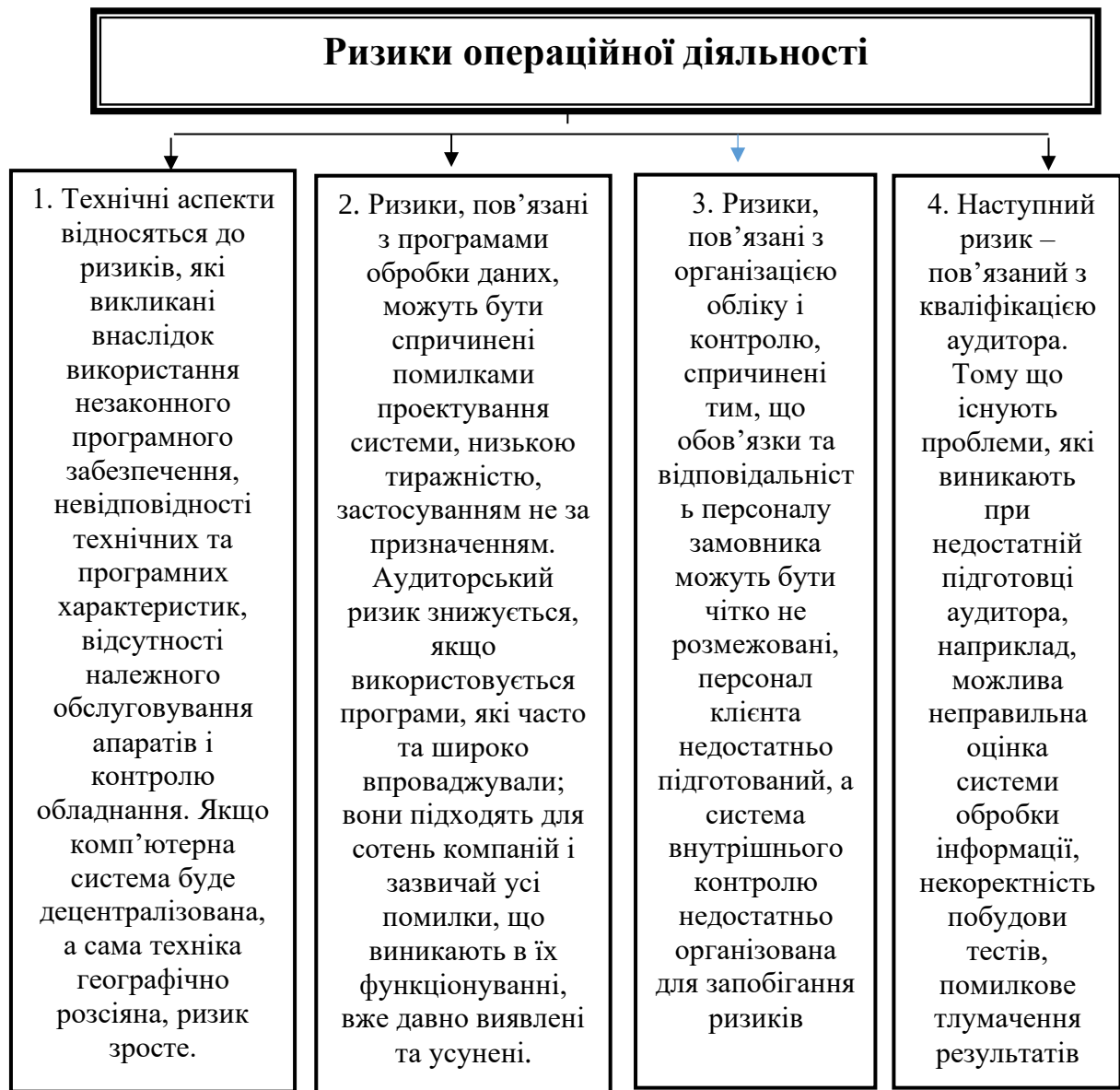

Рис. 3.1. Ризики операційної діяльності *

* Джерело: [57, с. 40].

Аудит операційної діяльності підприємства включає інформацію про вплив ходу перевірки на діяльність суб'єктів господарювання. Ключовою ціллю аудит операційної діяльності є вивчення документів, які необхідні для прийняття тактичних та стратегічних управлінських рішень.

На сьогодні багатонадійною є діяльність організації служби внутрішнього аудиту для ефективної системи контролю за веденням обліку та правильним управлінням операційними витратами. Дана служба має виконувати такі напрямки:

- поліпшення організації системи обліку операційної діяльності та витрат;
- зростання напрямків ефективності системи внутрішнього аудиту витрат;
- проведення аналізу витрат із використання макетів управління витратами (рис. 3.2).

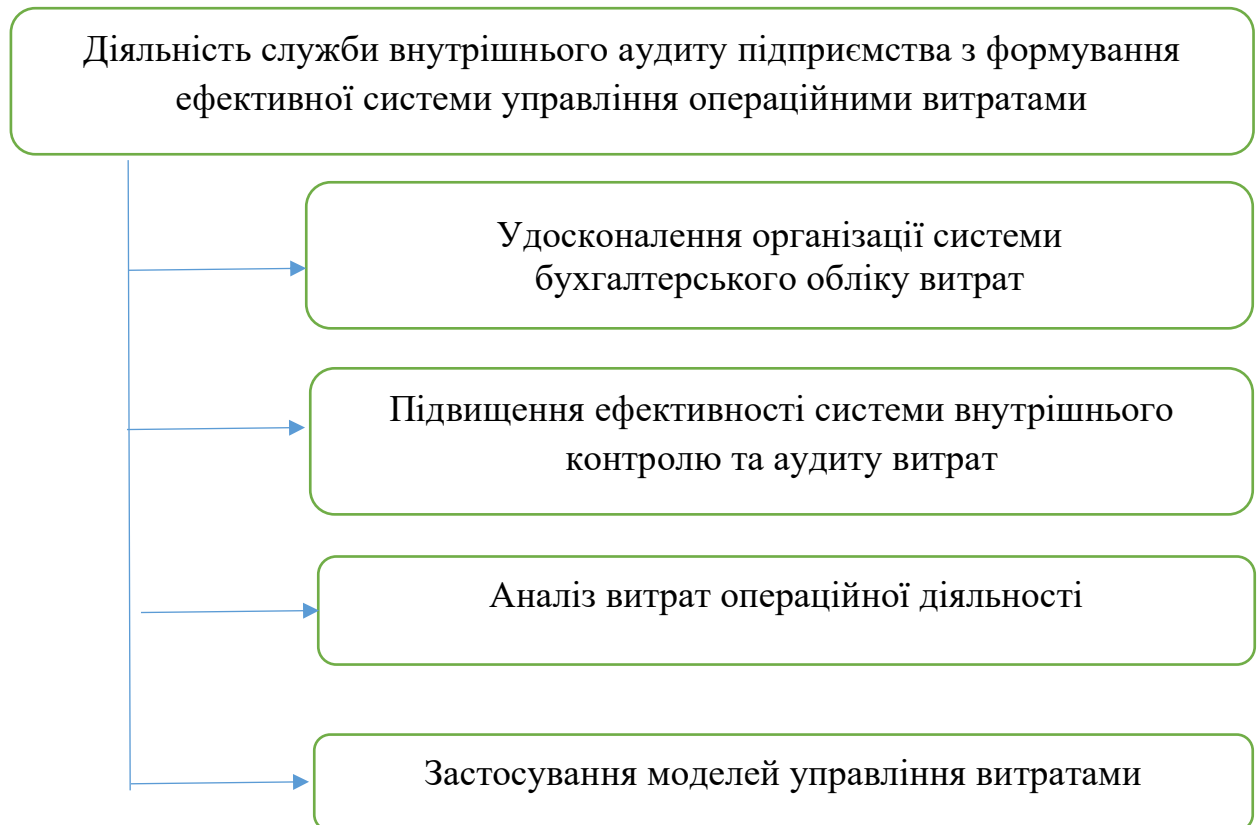

Рис. 3.2. Маршрути функціонування служби внутрішнього аудиту з управління витратами операційної діяльності підприємства

* Джерело: авторська розробка

Вирішальною складовою функціонування служби внутрішнього аудиту з управління витратами операційної діяльності підприємства є замала кількість методичних розробок щодо здійснення аудиту операційних витрат підприємств. У даному випадку це становитиме найбільшу відсоткову вагу аудиту підприємства.

Для ефективного здійснення аудиту згрупуємо періоди внутрішньої перевірки підприємств це подано на рисунку 3.3.

Рис. 3.3. Періоди внутрішньої перевірки підприємств *

* Джерело: [58, с. 120], [59, с. 130].

Аудит операційної діяльності підприємства є найважчою та трудомісткою частиною аудиту. При здійсненні аудиту операційної діяльності

та реалізованої продукції необхідно вивчити процеси та явища, які подані документально, оскільки вони пов'язані з діяльністю підприємства.

Внутрішній аудит, як системний підхід відображено на рисунку 3.4.

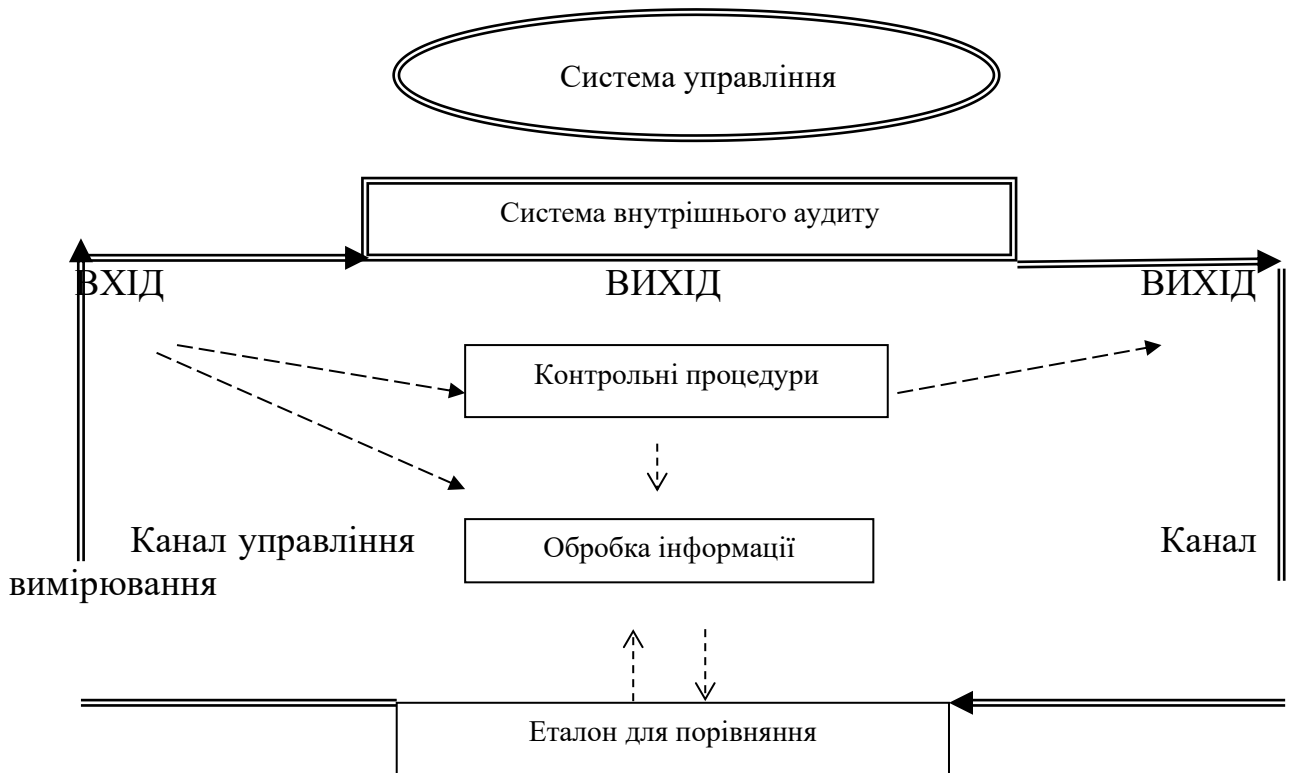

Рис. 3.4. Внутрішній контроль з позицій системного підходу

* Джерело: авторська розробка

Рациональний аудит операційної діяльності підприємства є ґрунтом для дотримання ними фінансової стабільності та стійкості. Метою аудиторських перевірок операційної діяльності підприємства є допомога у розумному використанню засобів та предметів праці підприємства. Це також може стосуватися перевірки дій щодо зниження витрат та отримання підприємством стабільного прибутку.

Ціллю аудиту операційної діяльності підприємства є виокремлення правдивості даних первинних документів по напрямках визначення витрат, повноти та вчасності їх віддзеркалення в облікових реєстрах. А також це стосуватиметься перевірки відповідності методики обліку витрат діючим положенням [60].

У ТОВ «Озерянка» немає такого підрозділу аудиту проте аудит операційної діяльності проводить бухгалтер.

Доцільним буде запропонувати відкрити таку посаду як внутрішньогосподарський аудитор, який використовуватиме власні розробки, які будуть стосуватися організованості перевірки витрат товариства.

Не урахування даних пропозицій може призвести до збільшення термінів перевірки, та скорочення результативності проведеного аудиту.

Створення ж посади внутрішнього аудитора включатиме закріплення його за об'єктами перевірки з виокремленням його завдань:

- вивчення особливості системи обліку та внутрішнього аудиту;
- дослідження чинників впливу на зростання ризиків та відхилень у обліковому процесі;
- процедури отримання аудиторських доказів;
- організованість здійснення аудиту операційної діяльності;
- домінанти відображення даних щодо проведення аудиту у звіті за результатами аудиторської перевірки.

Тобто для зручності проведення аудиту операційної діяльності можна використовувати графік Ганта за допомогою програми MS Project. Дана програма MS Project дозволить на підприємств встановити:

- програму аудиторської перевірки операційної діяльності підприємства;
- періоди аудиторської перевірки витрат;
- стан трудового потенціалу при виконанні аудиту;
- сітьовий графік аудиторської перевірки операційної діяльності.

Поетапне проведення внутрішнього аудиту має поєднувати у собі дані MS Project та «1С», це у свою чергу, дозволить запровадити ефективну систему внутрішнього контролю операційної діяльності на ТОВ «Озерянка». Проведення аудиту витрат операційної діяльності повинно керуватися відповідними принципами та процедурами контролю які дозволять своєчасно і грамотно його здійснити [61, с. 26-27]:

Отже, підводячи підсумки даного питання виділимо, що використовуючи дані дослідження ТОВ «Озерянка» основною областю ефективного здійснення аудиту є його автоматизація та підбір оптимального програмних продуктів з урахуванням ризиків, які напрямую пов'язані з технічними, організаційними та кваліфікаційними особливостями. Створення посади внутрішнього аудитора, ефективна його робота та автоматизація операцій в обліку дає змогу відсторонити неминучі помилки при ручному формуванні даних.

3.2. Економічний аналіз операційної діяльності підприємства

Складні соціально-економічні умови в Україні мають також вплив і на економічне становище підприємств у регіонах. Оскільки валютні коливання, нищівний вплив Коронавірусу і як наслідок зменшення купівельної спроможності жителів міста, та зміна ідеологічного настрою силують підприємства провадити свою діяльність у мінливому та непрогнозованому середовищі.

ТОВ «Озерянка» працює у системі торгівлі, а тому, оцінка становища ефективності операційної діяльності є гарантією можливого збільшення прибутку. Поставлена мета даного питання обумовлює низку завдань для проведення аналізу, а саме:

- провести характеристику основних етапів аналізу витрат підприємства (табл. 3.1).
- проаналізувати стан економічних показників діяльності ТОВ «Озерянка» за 2019-2020 роки, табл. 3.2;
- оцінити загальні тенденції динаміки доходів та фінансових результатів від операційної діяльності підприємства.

– проаналізувати стан результативності операційної діяльності ТОВ «Озерянка».

– виявити основні фактори, які мають вплив на рівень ефективності операційної діяльності ТОВ «Озерянка».

Таблиця 3.1

Основних етап аналізу витрат ТОВ «Озерянка»

Етапи аналізу		Характеристика	Заходи
Підготовчий етап	Складання плану економічного аналізу	Визначення мети, завдань, предмета і об'єкта аналізу; Розподіл роботи між виконавцями; Визначення джерел інформації, системи показників, методів і прийомів аналізу; Рекомендації з послідовності і періодичності дослідження.	Складання плану аналізу і графіка його проведення; розробка програми і всього інструментарію аналізу.
	Забезпечення аналізу	Інформаційне забезпечення аналізу; Матеріально-технічно забезпечення.	Визначення інформаційної бази аналізу;
Основний етап	Оцінка інформаційних матеріалів	Систематизація інформації, оцінка її достовірності, достатності й адекватності програмі та визначеним методам аналізу.	Підбирання, перевірка повноти і якості використовуваної в аналізі інформації.
	Аналіз показників	Оцінка стану та ефективності діяльності об'єкта аналізу; Визначення показників і групування чинників впливу на величину собівартості; Визначення резервів підвищення ефективності господарювання.	Зіставлення показників; складання аналітичних розрахунків; факторний аналіз; заповнення аналітичних таблиць.
Заключний етап	Остаточна оцінка результатів аналізу	Вивчення и узагальнення резервів виробництва; Визначення заходів з реалізації; Доведення до відома зацікавлених осіб про результати аналізу; Систематичний контроль за виконанням рішення.	Складання висновків, доповідних записок по результатам аналізу.

* Джерело: [62, с. 140].

Досліджуючи економічну характеристику ТОВ «Озерянка» (табл. 3.2), можна відслідкувати зменшення валюти балансу, що вважаємо негативною тенденцією. З даних видно, що на кінець 2020 р. валюта балансу складала 2333,0 тис. грн., 2019 р. – 1884,1 тис. грн., 2020 р. – 1465,0 тис. грн. Дана ситуація пов'язані із частим вибуттям об'єктів основних засобів протягом усього періоду дослідження.

Таблиця 3.2

Економічні показники діяльності ТОВ «Озерянка» за 2019-2020 роки

Показники	2019	2020	Абсолютне відхилення, тис. грн.
Зареєстрований капітал, тис. грн.	1100	1100	-
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	545,3	639,6	+94,3
Собівартість реалізації продукції	249,9	285,6	+35,7
Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	20,2	62,5	+42,3
Фонд оплати праці, тис. грн.	184,8	200,8	+16
Середньоспискова чисельність працюючих, чол.	1	1	-
Середньомісячна заробітна плата працівників, грн.	15400	16730	+1330
Первісна вартість основних засобів, тис. грн.	1322,3	1322,3	-
Залишкова вартість основних засобів, тис. грн.	942,0	907,4	-34,6

Джерело: розраховано на основі додатку А, Б.

Як засвідчують дані таблиці 3.2, за звітний період сталися зміни у собівартості реалізації продукції на 35,7 тис. грн. Далеко не для всіх підприємств торгівлі протягом аналізованого періоду характерна прибутковість, проте у ТОВ «Озерянка» сума чистого прибутку зросла на 42,3 тис. грн, або у 3,1 рази. Основним показником ефективності встановлено скоригований прибуток від операційної діяльності до відшкодування фінансових витрат та амортизації. Проте, щоб його визначити, у підприємства

має бути прибуток. Значно зросла частка активної їхньої частини, що слід розцінити позитивно.

Динаміка основних даних операційної діяльності підприємства ТОВ «Озерянка» за 2018-2020 рр. наведена у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

**Оцінка величини, складу та співвідношення ресурсів підприємства
ТОВ «Озерянка» за 2018-2020 рр.**

Назва показника	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення, 2020/2018 + -
Загальна вартість активів	1830,7	1540,3	1602	-228,7
Вартість необоротних (постійних) активів	978,4	942,9	907,4	-71
Вартість оборотних (мобільних) активів	852,3	597,4	694,6	-157,7
Дебіторська заборгованість	646,1	391,6	674,9	28,8
Кредиторська заборгованість	272,8	47,5	85,8	-187
Власний капітал	1100	1100	1100	-
Коефіцієнт співвідношення необоротних і оборотних активів	0,10	0,18	0,05	-0,13
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	10,42	5,62	21,30	15,69

Джерело: складено автором за даними Додатку А, Б, В.

Дані табл. 3.3 вказують на зниження загальної вартості активів на 228,7 тис. грн, за рахунок зниження вартості необоротних активів на 71 тис. грн. Позитивним є факт щодо зростання дебіторської заборгованості. Зростання кредиторської заборгованості не є позитивним фактором для підприємства.

Поглиблений аналіз динаміки валюти балансу здійснюється за допомогою табл. 3.4.

Кожен тип підприємства має власну специфіку та основні джерела доходу. Для підприємств торговельних підприємств таким джерелом доходу є кінцевий споживач. Оскільки обсяг реалізації їх продукції прямо залежить від обсягу доходів населення. Також джерелом доходу оптових торговельних підприємств є також і підприємства роздрібною торгівлі, а також й інші оптові торговельні підприємства.

Таблиця 3.4

Поглиблений аналіз динаміки валюти балансу ТОВ «Озерянка»

Показники	2019 р.	2020 р.	Коефіцієнт зміни %
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	545,3	639,6	1,17
2. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування, тис. грн.	638,3	-1842,7	-2,887
3. Валюта балансу, тис. грн.: - на початок року	21,7	16,2	7,4
- на кінець року	16,2	0,9	0,888
4. Середнє річне значення валюти балансу, тис. грн.	45,0	48,1	1,064

Джерело: складено автором за даними Додатку А, Б.

Основні показники оцінки операційної діяльності підприємства подано у табл. 3.5.

Таблиця 3.5

Основні показники оцінки операційної діяльності підприємства

Група	Назва показника
1	1) Прибуток від операційної діяльності на 1 грн. доходу (виручки) від реалізації продукції 2) Прибуток від операційної діяльності на 1 грн. витрат 3) Прибуток від операційної діяльності на 1 грн. на грн. власного капіталу 4) Прибуток від операційної діяльності на 1 грн. вартості майна 5) Прибуток від операційної діяльності на 1 працівника підприємства
2	1) Дохід (виручка) від реалізації продукції у розрахунку на 1 грн. витрат 2) Дохід (виручка) від реалізації продукції на 1 грн. власного капіталу 3) Дохід (виручка) від реалізації продукції на 1 грн. вартості майна 4) Дохід (виручка) від реалізації продукції на 1 працівника підприємства
3	1) Витрати в розрахунку на 1 грн. власного капіталу 2) Витрати на 1 грн. вартості майна 3) Витрати на 1 працівника підприємства
4	1) Власний капітал в розрахунку на 1 грн. майна 2) Власний капітал на 1 працівника підприємства
5	1) Вартість майна у розрахунку на 1 працівника

* Джерело: складено автором на основі [63].

Використання даних показників дозволяє підприємству провести оцінку її операційної діяльності за допомогою форм звітності.

Доходи нашого підприємства ТОВ «Озерянка», за 2016-2020 рр. представлені у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Доходи підприємства ТОВ «Озерянка», за 2016-2020 рр.

Роки	Доходи п-ва, тис. грн.	Темпи росту, %	
		Базисні	Ланцюгові
2016	380,3	100	100
2017	402,3	105,8	105,5
2018	470,5	123,7	116,9
2019	545,3	143,4	115,9
2020	639,6	168,2	117,3

Джерело: складено автором за даними Додатку А, Б, В

Дані таблиці 3.6 характеризують стан доходів підприємства, які з кожним роком зростають і у порівнянні із 2016 р. зросли у 1,7 рази. Це вказує на те, що у ТОВ «Озерянка» стає продуктивним і з кожним роком покращує роботу, що позитивно впливає на зростання доходів.

Також доцільно, навести обсяги та склад операційних витрат на підприємстві, що подано у табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Операційні витрати ТОВ «Озерянка» за 2020 рік, тис. грн.

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	1003	767
Витрати на оплату праці	2505	200,8	184,8
Відрахування на соціальні заходи	2510	30	24
Амортизація	2515	1	2
Інші операційні витрати	2520	5	-

Джерело: складено автором за даними Додатку А, Б.

Видно, що матеріальні витрати у 2020 р. становили 1003 тис. грн., що на 236 тис грн більше ніж за минулий рік. Матеріальні витрати займають найбільшу частку у складі загальних витрат товариства. Витрати на оплату праці мають тенденцію до росту через зростання рівня мінімальної заробітної плати. Операційні витрати інші також мали не велике зростання. Ці дані вказують, що у товаристві відбувається збільшення виробництва, а тому й збільшення прибутку.

Для того, щоб провести оцінити динаміку рентабельності капіталу ТОВ «Озерянка» беруться дані із форми № 1 та форми № 2. Інформацію ми взяли за два роки, що відображено у табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Аналіз рентабельності капіталу ТОВ «Озерянка»

Показники	2019 р.	2020 р.	Абс. відхилення
1. Чистий прибуток (збиток) підприємства, тис. грн.	20,2	62,5	+42,3
2. Середня річна сума капіталу підприємства, тис. грн., в тому числі:	1454,5	1517	+62,5
- основного капіталу	942,9	907,4	-35,5
- оборотного капіталу	597,4	694,6	+97,2
у тому числі - власного оборотного капіталу	1100,0	1100,0	-
3. Рентабельність капіталу, %	11,4	37,8	+49,3
4. Рентабельність основного капіталу, %	20,9	16,1	+37,1
5. Рентабельність оборотного капіталу, %	22,3	19,8	+29,0

* Джерело: складено автором за даними Додатку

Дані табл. 3.8 свідчать, про скорочення усіх показників, які містять інформацію про рентабельність капіталу. Це може бути за рахунок, одержання у 2020 р. чистого прибутку на 62,5 тис. грн. Розмір рентабельності капіталу становив 49,3 %. Щодо величина рентабельності основного капіталу, то він збільшився на 17,1 пункти та у загальному становив 37,1 %. Оцінюючи розмір рентабельності оборотного капіталу то він на 19 пункти мав збільшення та склав 29 %.

У табл. 3.9 ми бачимо, інформацію про джерела формування оборотних активів. Розмір власного оборотного капіталу мізерним, проте його зростання протягом досліджуваного періоду склала 9,1 %. Так, у минулому році його відсоткове значення, у сукупних джерелах формування оборотних активів, становило 8,47 %, на сьогодні аналогічний показник зріс і становить – 17,57%, що є позитивним фактом у діяльності товариства.

Таблиця 3.9

**Основні джерела формування оборотних активів ТОВ «Озерянка»
за 2019-2020 рр. тис. грн.**

Показники	Попередній рік		Звітний рік		Відхилення	
	сума	частка, %	сума	частка, %	сума	частка, %
Власний оборотний капітал: у т. ч.	1454,5	243,5	1517	218,4	62,5	64,3
- статутний капітал	1100	184,1	1100	158,4	-	100
- інший додатковий капітал	4,3	(0,7)	4,3	0,6	-	100
Позиковий капітал у т. ч.	85,8	14,4	85,0	12,2	-0,8	99,1
- довгострокові кредити банків	-	-	-	-	-	-
-кредити короткострокові	-	-	-	-	-	-
- за товари, роботи, послуги	76,7	89,4	78,9	92,8	2,2	102,9
- з бюджетом	2,0	2,3	1	1,2	-1	50
- зі страхування	0,9	1,1	1,1	1,3	0,2	122,2
- з оплати праці	6,2	7,2	4,0	4,7	-2,2	64,5
Усього оборотних активів	597,4	100,0	694,6	100,0	97,2	-

Джерело: складено автором за даними Додатку А, Б та джерела [64].

Товариство, свою увагу має приділити, на збільшення частки власного оборотного капіталу, але пам'ятати, що коли його буде забагато то це також матиме негативний вплив на його фінансовий стан. У табл. 3.9 ми бачимо, що основним джерелом фінансування оборотних активів товариства є позиковий капітал тобто – 82,43 %.

Найбільше відсоткове значення припадає на суму позикових коштів, що має кредиторська заборгованість, величина якої склала 23,7 % у 2020 р. Інформація щодо векселів виданих коливалася у межах – 20,34 %. Дані щодо довгострокових кредитів банку були у межах 15,43 %, обчислення з одержаних авансів становили тільки 11,38 %.

Вивчення показників фінансової стійкості товариства, показує його націленість на власний чи позичковий капіталу у момент реалізації фінансово-господарської діяльності (табл. 3.10). Для цього доцільно обчислити дані за показниками фінансової стійкості ТОВ «Озерянка» за 2016-2020 рр.

Таблиця 3.10

**Оцінка показників фінансової стійкості підприємства ТОВ
«Озерянка» за 2016-2020 рр.**

Показник	Роки					Відхилення (+;-)	
	2016	2017	2018	2019	2020	2020/2016	2020/2019
Коефіцієнт автономії	0,933	0,937	0,961	0,890	0,855	-0,078	-0,035
Коефіцієнт фінансової залежності	0,067	0,063	0,039	0,110	0,145	0,078	0,035
Коефіцієнт маневреності власних засобів	0,600	0,326	0,259	0,291	0,221	-0,379	-0,070
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	0,112	0,412	0,226	0,244	0,094	-0,018	-0,150
Коефіцієнт фінансової стабільності	0,933	0,937	0,961	0,890	0,855	-0,078	-0,035
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	0,072	0,067	0,041	0,123	0,170	0,098	0,047
Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,627	0,368	0,288	0,369	0,334	-0,293	-0,035
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,067	0,063	0,039	0,110	0,145	0,078	0,035

Джерело: складено автором за даними Додатку А, Б, В.

У табл. 3.11 ми обчислили коефіцієнти стану фінансової стійкості ТОВ «Озерянка».

Дані табл. 3.11 характеризують негативну зміну показників на початок 2021 р., проте і спостерігалось їх покращення на кінець 2020 р., на нашу думку на кінець 2021 року дані показники знов покращаться.

Завдяки значному обсягу коштів, якими володіє товариство, можна стабільно отримувати прибуток навіть за умов кризових явищ, таких як вплив Коронавірусу.

Таблиця 3.11

Аналіз коефіцієнтів стану фінансової стійкості ТОВ «Озерянка»

Показники	На початок 2020 р.	На кінець 2020 р.	На початок 2021 р.	Нормативне значення
1. Коефіцієнт автономії (Кавт)	0,5083	0,5659	0,2883	більше 0,5
2. Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів (Кф)	0,9673	0,7672	2,4691	менше 1,0
3. Наявність власних оборотних коштів (ОКвл)	170,4	365,9	-1259,8	збільшення
4. Коефіцієнт маневреності власного капіталу (Кман)	0,0839	0,1253	-0,9536	0,4...0,6
5. Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами (Кз)	0,0798	0,1404	-0,6292	0,1

* Джерело: складено автором за даними Додатку А, Б.

Провівши аналіз ефективності операційної діяльності підприємства можемо бачити, що це є економічною категорією, яка показує на співвідношення між отриманими результатами, і у той же час, потраченими на це ресурсів. Тобто від змін в економіці щонайбільше потерпають торговельні підприємства через нестачу коштів у жителів.

3.3. Оптимізація витрат операційної діяльності на підприємстві

Ринкова економіка та жорстка конкурентна боротьба бізнесу вимагає від товариств здійснення аналізу витрат для їх оптимізації. Визначення сум витрат доходів та їх розподілу буде завжди доцільним задля досягнення ними прибутковості.

Вивчаючи сьгоднішні, раціональні підходи для аналізу операційних витрат товариств, їх бажання отримувати найбільші доходи та ефективно формування свої витрати необхідний точне вибирання джерел та методів аналізу операційних витрат.

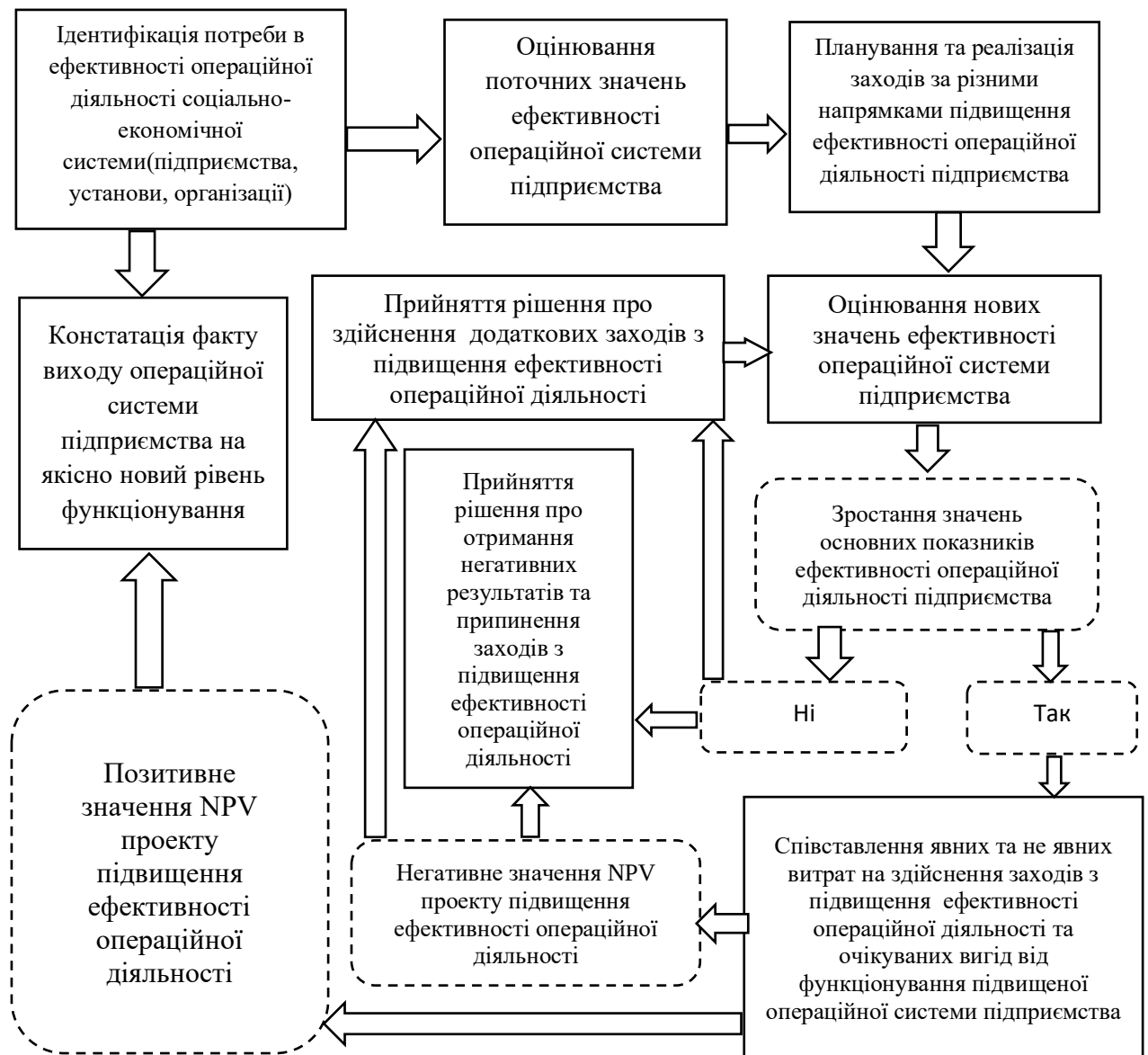

Рис. 3.12. Механізм управління ефективністю операційної діяльності товариства

* Джерело: [65].

Дотримання блискучого поєднання інформаційних даних, завдань, об'єктів та підходів до обрання чинників впливу та шуканню напрямків мінімізації витрат. У цьому випадку виникає нужда у поширенні та розвитку інструментарію при поліпшуванні методики й техніки витрат операційної діяльності. Такі здобутки переваг та недоліків вираження потенцій зростання

ефективності діяльності потребують значного інформаційного масиву даних. Тому джерела інформації для синтезу операційних витрат ділять на групи:

- внутрішні (які надійшли з системи обліку);
- зовнішні (отримані з зовнішніх джерел, а зокрема і статистичних довідників тощо).

Саме процеси прогнозування дають можливості до одержання показники з різними чинниками впливу на операційні витрати підприємства які наведені на рис. 3.13.

Зрозумілим є також те, що кожна з цих груп займає своє місце у процесі аналізу, оскільки усі джерела дають змогу одержати набагато точніші, результати аналізу.

Група внутрішніх джерел включатиме опрацювання облікової документації. До них належать основна стаття витрат це – операційні витрати («Звіти про витрати на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг) підприємства (організації)», планові і звітні калькуляції собівартості продукції (послуг), облікові дані з аналітичних і синтетичних рахунків, котрі відображують витрати різних видів ресурсів (матеріальних, трудових, грошових) та первинні документи, відомості, журнали з обліку витрат, звітність (фінансова та статистична) [65, с. 99].

Також для потреб аналізу бухгалтер опрацьовує й інші дані, які належать до внутрішніх облікових і управлінських показників:

- первинні та зведені документи;
- таблиці обліку робочого часу;
- планові й звітні калькуляції собівартості продукції та послуг;
- матеріали обстежень, перевірок;
- аналітичні розрахунки; кошториси витрат на виробництво;
- норми та нормативи витрачання ресурсів;
- документація про нарахування заробітної плати та інші дані.

Напрямки оптимізації витрат підприємства

1. Зростання технічного рівня виробництва.
2. Чітке дотримання технологічної дисципліни.
3. Вдосконалення організації та виробництва праці.
4. Скорочення персоналу і розміру оплати праці
5. Зміна обсягу та структури виробництва продукції.
6. Посилення контролю за зростанням темпів продуктивності праці.
8. Підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів (застосування дешевших матеріалів, безвідходні та енергозберігаючі технології).
9. Ведення в дію виробничих потужностей.
10. Оптимізація використання активів і капіталу.
11. Вивчення причин браку.
12. Раціоналізація організаційної структури.

13. Оптимізація асортименту продукції.
14. Збільшення рівня операційного важеля.
15. Встановлення на підприємстві короткострокової фінансової дисципліни.
16. Робота зі зниження цін при закупівлі продукції.
17. Застосування ресурсозберігаючої технології.
18. Управління інвестиціями.
19. Зниження рівня комерційних та управлінських витрат.
20. Проведення маркетингових досліджень.
21. Запровадження ефективних систем внутрішньовиробничих економічних відносин.
22. Використання альтернативних методів зниження витрат
23. Впровадження оптимальної стратегії технічного розвитку підприємства.
24. Диверсифікація виробництва.
25. Ліквідація непродуктивних витрат і втрат.
26. Скорочення адміністративно-управлінських витрат.
27. Зниження трудомісткості бізнес-процесів.
28. Перегляд принципу компенсації персоналу.

Рис. 3.13. Напрямки оптимізації витрат підприємства *

* Джерело: власна розробка автора.

Група зовнішніх джерел передбачатиме усі можливі інформаційні дані із ззовні (довідники, інтернет-інформація, дані сайтів міністерств та контролюючих органів влади [66, с. 143].

До зовнішніх джерел даних належать:

- звітність суб'єктів з аналогічними видами діяльності;
- інформацію про собівартість їхніх послуг;

- дані про мережу суб'єктів аналогічного профілю;
- дослідження стану ринку послуг тощо.

Оцінивши ці показники у питанні 3.14. можна запропонувати підходи до оптимізації витрат операційної діяльності.

Доведено, що найбільш допустимим для аналізу діяльності товариств, є горизонтальний та вертикальний аналіз витрат, що дає змогу вивчити не відхилення та й структуру витрат. Для подальшого застосування його результатів для планування та прогнозування собівартості майбутньої продукції.

В оцінку підходів до оптимізації витрат операційної діяльності входить:

- здійснити оцінку частки операційних витрат;
- обчислити абсолютні та відносні відхилення операційних витрат;
- ухвалити відхилення порівняно зі встановленим плановим завданням;
- визначити відносний вплив статей на загальну зміну витрат (собівартості) [67, с. 81].

Для оцінки підходів до оптимізації витрат операційної діяльності товариству пропонується використання ABC-аналізу.

Метод ABC (Activity Based Costing), може використовуватись у товаристві, дозволяє суттєво скороти рівень інформаційного нагромадження у процесі прийняття управлінських рішень [68].

Отже регулятивне управління операційними витратами товариства вимагає правильно здійсненого аналізу витрат, який залежатиме від правильності його розподілу, визначення та класифікації. Тому доцільним також буде застосування аналітичних процедур аналізу операційних витрат.

Ефективність управлінського рішення щодо керування операційними витратами відбуваються із застосуванням якісної класифікації та дотримання порядку визначення витрат.

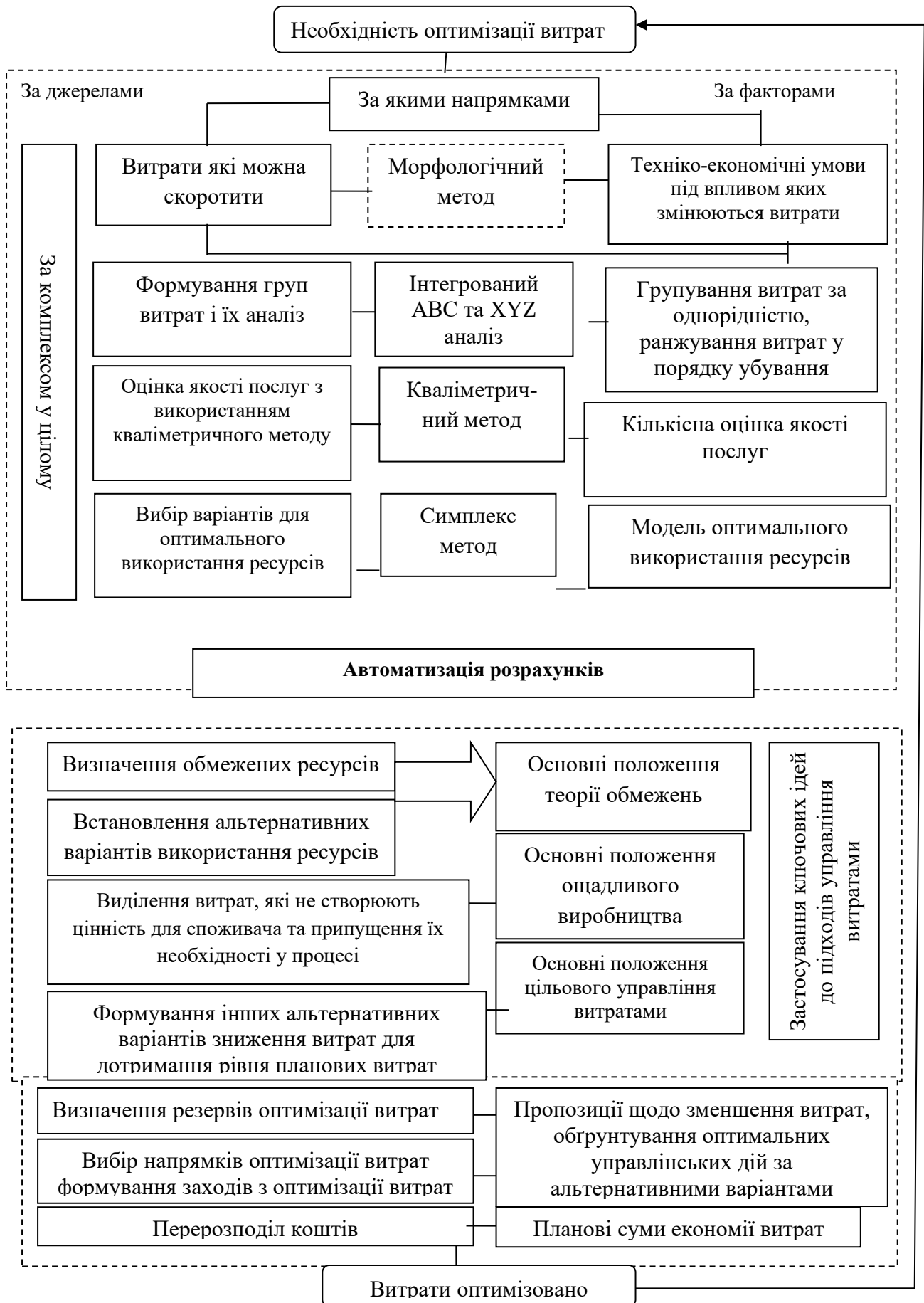

Рис. 3.14. Підходи до оптимізації витрат операційної діяльності

Важливим для проведення оптимізації витрат також є віднайдення напрямків скорочення операційних витрат товариства за допомогою індексу інфляції та пошук оптимальної пропорції, тобто співвідношення операційних та неопераційних доходів і витрат.

Отже, вивчення обліку, аналізу та аудиту операційної діяльності є вагомим етапом у діяльності товариства від результативності формування якого залежатиме прибутковість, оцінка, фактори, які впливають на діяльність підприємства та його подальший розвиток.

ВИСНОВКИ

У роботі наведено теоретичне узагальнення та представлено нове вирішення науково-практичної проблеми, щодо удосконалення обліку, аудиту та аналізу операційної діяльності підприємства, що дозволило нам зробити наступні висновки:

1. Організація правильного вивчення даного поняття підвело нас до висновку, що операційна діяльність буде розглядатися як сукупність дій через які створюється продукт або надаються послуги. Операційна діяльність виступає частиною виробничого процесу, за допомогою якої, підприємство спроможне добитись найкращого результату діяльності.

2. Формулювання бачення поняття операційної діяльності підприємства у роботі стосується того, що основна його діяльність це зв'язок із реалізацією товарів і послуг, для створення визначальної частки доходу та грошових потоків. Яка має на меті формування підприємства та його розвиток з точки зору економічної безпеки.

3. Сутність виокремлених тактик управління запасами спроможна покрити існуючий товарооборот без притягнення додаткових витрат на їх зберігання, та забезпечити: ефективність операційної діяльності, яка керується якістю і станом пропонованих товарів товариством; ефективність операційної діяльності товариства може визначатися також його брендом; ефективність операційної діяльності підприємства залежить також від режиму роботи підприємства.

4. ТОВ «Озерянка» має свої особливості при оцінці ефективності операційної діяльності залежно від специфіки діяльності притаманні певні. Основною з них є порівняно більші темпи оборотності за рахунок торгівлі продовольчими товарами, а також надання приміщень у оренду. Ці особливості формується низкою факторів, а саме: специфікою товару, продавати товар який потребує якнайшвидше реалізуватись, через

неможливість тривалого зберігання більшості видів цього товару та зменшує рівень товарних запасів; пріоритетність витрат на продовольчі товари у населення; підприємства які торгують продовольчими товарами мають відносно найменший обсяг дебіторської заборгованості.

5. Побудова управлінського обліку витрат операційної діяльності об'єднується у загальному циклі та включає два підцикли: організаційний; управління персоналом. Вони у своєму складі мають ще кілька етапів: визначення вимог покупців та інвесторів; розробка планів (розвитку і підготовки персоналу); управління діяльністю та оцінка результатів та їх порівняння з очікуваннями.

6. Проведення аналізу операційної діяльності товариства дає змогу виокремити три різновиди розвитку подій: ріст рівня собівартості реалізації продукції, адміністративних та інших операційних витрат при недостатньому отриманні чистого доходу від реалізації продукції це у свою чергу може призвести до скорочення валового прибутку, фінансового результату до оподаткування та чистого прибутку підприємства загалом, що може привезти до збитковості товариства; співвідносне підвищення собівартості реалізованої продукції, адміністративних та інших операційних витрат та чистого доходу від реалізації продукції у прийдешньому часі спонукатиме ріст чи скорочення валового прибутку, фінансового результату до оподаткування та чистого прибутку підприємства загалом, в залежності від рівня пропорції.

7. За результатами дослідження встановлено, що недостатність оперативної інформації, яка може бути отримана при ефективній системі облікового-аналітичного забезпечення, ускладнює роботу обліковців у частині формування достовірного інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень. Відтак, своєчасна адаптація до зовнішніх умов, аналіз альтернативних варіантів розвитку і вироблення механізмів їх реалізації переважно базуються на деталізації та оперативності одержуваної інформації про витрати операційної діяльності, складових та факторів їх формування, що дозволить своєчасно проаналізувати і оцінити тенденції розвитку,

використання внутрішніх їх ресурсів і потенційних можливостей стійкого економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності на внутрішньому ринку.

Список використаних джерел

1. Белінський П.І. Менеджмент виробництва та операцій. К.: ЦУЛ, 2006. 684 с.
2. Баянский Т.Э. Эффективность общественного производства и ее анализ: (Метод. разработки). Алма-Ата: МВССО Казах. Алма-Атинский ин-т нар.хоз., 1977. 115 с.
3. Василенко В. О., Ткаченко Т. І. Виробничий (операційний) менеджмент. – 2-ге вид., 2004. 345 с.
4. Зайцев Н. Л. Экономика промышленного предприятия : учебник 3-е изд., перераб. и доп. Минск : ИНФРА-Б, 2000. 358 с.
5. Малишев П.А., Шилін І. Г. Критерії ефективності соціалістичного виробництва. Харків: «Думка», 1993. С. 13.
7. Решетинський К. Сущность и критерии эффективности общественного производства. «Экономические науки», 1974. № 7. С. 22.
8. Новожилов В. В. Проблеми виміру затрат і результатів при оптимальному плануванні. Донецьк : Вид. «Економіка», 1997. Ст. 45.
9. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства : підручник / за ред. д. екон. наук, проф. К. : КНЕУ, 2003. 608 с.
10. Нілі Е., Кріс А., Майк К. Призма ефективності: Карта збалансування показників для виміру успіху у бізнесі та керування ним. Пер. с англ. Днепропетровск : Баланс-клуб, 2003. 400 с.
11. Гелловей П. Показники та критерії ефективності при прогнозуванні розвитку промисловості. *Фінансова консультація*. 2020. № 39-40. С. 25-28.
12. Никифорчин М.Д. Суть та основні поняття операційної ефективності в діяльності підприємства. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Вип. 3. 2013. С. 88-92.
13. Курочкин А. С. Операционный менеджмент. К. : МАУП, 2000. 144с.
14. Васильков В. Г. Організація виробництва. К. : КНЕУ, 2003. 524 с.
15. Юкаєва О.І. Організація виробництва. К. : Лібра, 2003. 336 с.

16. Фокін О. К. Оцінка стану витрат великих промислових підприємств як об'єкта управління та економічного аналізу. *Вісник ЖДТУ*. 2019. № 1(87). С. 117-127.
17. Сумець О. М. Основи операційного менеджменту. За ред. проф. О.Л.Яременка. К. : ВД «Професіонал», 2019. 416 с.
18. Хорунжак Н. М., Портоварас Т. В. Аналіз операційних витрат: джерела та методи. *Інноваційна економіка*. 2019. №7-8. С. 132–139. URL :<http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/195>
19. Абрамова О.В. Облік витрат за стадіями життєвого циклу засобів індивідуального захисту. *Актуальні проблеми економіки*. 2011. № 10. С. 225-228 . URL <http://www.ey.com/Issues/Operationaleffectiveness>
20. Банасько Т.М. Побудова організаційної структури управління як передумова створення системи обліку витрат [Текст]. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2013. № 9. С. 24-27. URL: <http://myretailstrategy.com/operationalperformance>.
21. Дьордяй В. П., Макарович В. К. Аналіз операційних витрат на підприємствах енерготоргівельної галузі. Бухгалтерський облік, аналіз, аудит та оподаткування : тези *Всеукраїнської науково-практичної on-line конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених, присвяченої Дню науки* (м. Житомир, 15–17 травня 2019 року). Житомир : ЖДТУ, 2019. С. 29-32. URL : <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/26005/1/Makarovich>
22. Зосименко Т.І. Концептуально-методичні основи вітчизняного та іноземного досвіду управління витратами. URL: <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vcndtu>
23. Фізлова Л.Д., Харченко В.О. Витрати підприємства, їх значення та вплив на ефективність роботи підприємства. *Проблеми матеріальної культури. Економічні науки*. 2012. С. 100-105.
24. Турило А.М., Кравчук Ю.Б., Турило А.А. Управління витратами підприємства: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 120 с .

25. Кудлак В.Я., Мессарош А.В. Сутність та структура витрат підприємства. *Актуальні задачі сучасних технологій*. 2017. С. 189-190.
26. Капіноса Г. Операційна діяльність у обліку: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2014. 187 с.
27. Гриліцька А.В., Хавроненко О.М. Шляхи вдосконалення організації обліку витрат від операційної діяльності. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. Випуск 14. 2016. С. 928-931.
28. Сулима М.О., Кундря-Висоцька О.П., Москаленко О.В., Сулима О.М. Організація бухгалтерського обліку навч. посібник. Львів: УБС НБУ. 2015. 301с.
29. Дерій В. А. Витрати і доходи підприємств у системі обліку та аналізу контролю : моногр. Тернопіль : ТНЕУ, "Економічна думка", 2009. 272 с.
30. Білуха М. Основні напрями розвитку обліку та контролю за електронною технологією в ХХІ столітті. *Вісник КНТЕУ*. № 3. 2005. С. 13–18.
31. Про затвердження Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 (зі змінами і доповненнями). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
32. МСФЗ 7 Фінансові інструменти: розкриття інформації. Документ 929_007, поточна редакція від 01.01.2012 р. URL https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_007#Text
33. Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №16 «Витрати»: наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 (зі змінами і доповненнями) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
34. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності, затв. Наказом Міністерства економіки України від 22 травня 2002 р. № 145. URL: http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=145488.
35. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 р. № 996.–XIV. URL <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

36. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

37. Хомин П. Облікове забезпечення звітності про фінансові результати має бути методично обґрунтованим. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2020. №6. С. 9–15.

38. Бутинець Ф. Ф., Войналович О. П., Томашевська І. Л. Організація бухгалтерського обліку: підручник [для студентів вищих навчальних закладів] ; під ред. д.е.н., проф., Заслуженого діяча науки і техніки України Ф.Ф. Бутинця. Житомир : ПП “Рута”, 2015. 528 с.

39. Голов С. Управлінський облік : підручник. Київ : “Лібра”, 2003. 704с.

40. Гарасим П. М., Давидович І. Є., Хомин П. Я. Управлінський облік на підприємстві (методика ведення) : моногр. Тернопіль: Економічна думка, 2011. 270 с.

41. Івахненко С.В. Організація бухгалтерського обліку в умовах застосування комп'ютерної техніки (на прикладі підприємств Житомирської області) : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.04 “Бухгалтерський облік, аналіз і аудит”. К., 1999. 19 с.

42. Ільченко Л.Б. Облік та аналіз витрат на виробництво (на матеріалах підприємств харчової промисловості України) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.04 “Бухгалтерський облік, аналіз і аудит”. К., 2006. 19 с.

43. Пилипів Н.І. Облік по центрах витрат і центрах відповідальності на газотранспортних підприємствах. *Вчені записки : Зб. наук. праць*. К.: КНЕУ. Вип. 8. 2006. С. 131–136.

44. Панич С. П. Формування та облік фінансових результатів. *Економіка: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць*. Дніпропетровськ : ДНУ, 2015. Вип. 199. Т.1. С. 216-222.

45. Парасій-Вергуненко І. Сучасний інструментарій економічного аналізу в системі стратегічних досліджень. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2018. № 9. С. 30-39.
46. Веб сайт журналу i.factor. URL <https://i.factor.ua/ukr/journals/nk/2012/december/issue-24/article-92693.html>
47. Все про бухгалтерський облік. Веб сайт журналу. URL <http://vobu.ua/ukr/>
48. Податковий кодекс України, від 02.12.2010 р. № 2755-VI. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
49. Дерій В. Проблеми обліку витрат і доходів підприємства та перспективи їх вирішення в Україні. *Бухгалтерський облік і аудит*. №4. 2018. С. 7-11.
50. Нападовська Л.В. Управлінський облік: Підручник. для студ. вищ. навч. закл. К.: Книга, 2004. 544 с.
51. Сопко В.В., Мельничук Г.М., Науменко Г.О. Облік та аналіз в управлінні підприємством : моногр. К. : Техніка, 2002. 182 с.
52. Біла Л.М. Роль звітності в системі управління сільськогосподарським підприємством. *Економіка АПК*. 2005. №8. С. 85-90.
53. Панасюк В.М. Витрати виробництва: управлінський аспект : моногр. Тернопіль : Астон, 2005. 288 с.
54. Білуха М., Микитенко Т. Теоретичні та методичні засади електронного обліку господарської діяльності. *Бухгалтерський облік і аудит*. №12. 2014. С. 115-124.
55. Кучеренко Т. Фінансова звітність як складова економічних наук. *Все про бухгалтерський облік*. 2018. № 9. С. 30-38.
56. Маренич Т. Методи аудиту витрат і калькулювання собівартості продукції. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2016. №12. С. 19-22.
57. Якубів В.М. Звітність підприємств. [навчальний посібник]. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2010. 436 с.

58. Пушкар М. С. Створення інтелектуальної системи обліку : монографія. Тернопіль, 2007. 152 с.

59. Мельниченко С. В. Інформаційні технології в туризмі: теорія, методологія, практика : монографія. Київ, 2007. 493 с.

60. Єлісеєва О.К., Гільorme Т.В., Михайліченко В.А. Обґрунтування підходів щодо обліку та аудиту витрат операційної діяльності підприємства. Обґрунтування підходів щодо обліку та аудиту витрат операційної діяльності підприємства. URL:

https://www.researchgate.net/publication/341793819_Obgruntuvanna_pidhodiv_so_do_obliku_ta_auditu_vitrat_operacijnoi_dialnosti_pidpriemstva [accessed May 16 2021].

61. Банасько Т.М. Побудова організаційної структури управління як передумова створення системи обліку витрат. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2013. № 9. С. 24-27.

62. Герасим П.М., Давидович І.Є., Хомич П.Я. Управлінський облік на підприємстві (методика ведення) [Текст]: монографія [Текст]. Тернопіль: Економічна думка, 2013. 270 с.

63. Гільorme Т.В., Жежеленко О.Ю. Методологічні засади стратегічного аудиту персоналу підприємства. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2015. Вип. 5 (225). С. 25-41.

64. Зосименко Т.І. Концептуально-методичні основи аналізу вітчизняного та іноземного досвіду управління витратами. URL: <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Vcndtu>

65. Рачинський А.П. Аналіз управління персоналом як технологія забезпечення ефективності системи управління персоналом органів влади: навч.-метод. матеріали; уклад. Н.А. Коняшина. К., НАДУ. 2019. 110 с.

66. Скрипник М. Особливості методу калькулювання за стадіями життєвого циклу. *Економічний аналіз*. 2010. № 6. С. 139-145.

67. Фінансовий облік: навчальний посібник : [для студентів економічних спеціальностей закладів вищої освіти] / за ред. І. Ф. Баланюка, Н. І. Пилипів,

Т. М. Гнатюка та колективу авторів. Електронне видання. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 650 с.

68. Чи можна підприємству списати на витрати борг за оплачені, але не отримані послуги. *Все про бухгалтерський облік*. № 66. 16.07.18. С. 11. URL: <http://vobu.ua/ukr/search?searchword=операційна%20діяльність&customSearch=newspaper&searchphrase=all>

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ОПЕРНІКА"

Територія: Івано-Франківськ

Організаційно-правова форма господарювання: приватна

Вид економічної діяльності: Надання в оренду й експлуатація власного чи орендованого нерухомого майна

Середня кількість працівників, осіб: 3

Однієї тисячі: тис. три і одна десяткова тисячі

Адреса, телефон: УКРАЇНА, 76018, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ, М.ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, ВУЛ. КОРОЛЯ ДАНИЛА, БУД. 37

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРВСУ

за КОАТУУ

за КОДНГ

за ЄВВД

КОДН	
23.01.2021	
13655197	
2610100000	
240	
68.20	

#504378616

I. Баланс на 31.12. 2020 р.

Форма № 1-м

Код за ДКУД 1801000

Актив	Код рахов	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені активи	1000	-	-
акривні вартості	1001	-	-
накопичені амортизації	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1003	-	-
Основи засобів	1010	942,9	907,4
періодичні вартості	1011	1322,3	1322,3
інше	1012	(- 379,4)	(- 414,9)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	942,9	907,4
II. Оборотні активи			
Залишки	1100	-	-
у тому числі витрати на продаж	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Довгострокова зборгованість за товари, роботи, послуги	1123	57,8	54,2
Довгострокова зборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інші довгострокові зборгованості	1155	233,8	220,7
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165	18,2	8,9
Витрати майбутнього періоду	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	189,6	18,8
Усього за розділом II	1195	597,4	694,6
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200	1540,3	1602,0
Пасив			
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1100,0	1100,0
Додатковий капітал	1410	4,3	4,3
Резервний капітал	1415	1,2	1,2
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	531,8	594,3
Пов'язаний капітал	1425	(- 182,8)	(- 182,8)
Усього за розділом I	1485	1454,3	1527,8
II. Довгострокові зобов'язання, відносно фінансування та забезпечення			
Поточні зобов'язання	1500	-	-
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточні кредиторська зборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	78,7	78,9
розрахунками з бюджетом	1620	2,0	1,9
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	0,9	1,3
розрахунками з оплати праці	1630	6,2	4,0
Давода майбутнього періоду	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Усього за розділом II	1695	85,8	85,8

Продовження Додатку А

IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	1540.3	1602.0

2. Звіт про фінансові результати

за 12 місяців 2020 р.

Форма № 2-м

Код за ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	639.6	-
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	639.6	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(285.6)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(291.5)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(577.1)	(-)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	-	-
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	62.5	-

Керівник

Головний бухгалтер

ШАЛАМАЙ ІВАН МИХАЙЛОВИЧ

(підпис, прізвище)

ШАЛАМАЙ ІВАН МИХАЙЛОВИЧ

(підпис, прізвище)

Отримано: бухгалтерський звіт № 27
«Свідоцтво фінансової звітності»
(період 3 роки з 1)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ОЗЕРЯНКА"	Дата (рік, місяць, число)	КОДЖІ		
			2020	I	01
Територія	ІВАНО-ФРАНКІВСЬК	за СДРПОУ	13655197		
Організаційно-правові форма господарювання	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КОАТУУ	2610100008		
Вид економічної діяльності	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна	за КОСНД	240		
Середня кількість працівників, осіб	1	за КВЕД	68.20		
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком					
Адреса, телефон	УКРАЇНА, 79110, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ, МІВІАНО-ФРАНКІВСЬК, ВУЛ. КОРОЛЯ ДАНИЛА, БУД. 37		40497		

I. Баланс на 31.12.2019 р.

Форма № 1-м		Код за ДКУД		1801026
Актив		Код радян	На початок звітної року	На кінець звітної періоду
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000			
первісна вартість	1001			
накопичена амортизація	1002	()	()	
Незмовчені капітальні інвестиції	1005			
Основні засоби:	1010		978.4	942.9
первісна вартість	1011		1322.3	1322.3
знос	1012		(343.9)	(379.4)
Довгострокові біологічні активи	1020			
Довгострокові фінансові інвестиції	1030			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095		978.4	942.9
II. Оборотні активи				
Зпаси:	1100			
у тому числі готова продукція	1103			
Поточні біологічні активи	1110			
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125		81.7	57.8
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		68.7	
у тому числі з податку на прибуток	1136			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		503.7	333.8
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165		21.7	16.2
Витрати майбутніх періодів	1170			
Інші оборотні активи	1190		184.5	189.6
Усього за розділом II	1195		852.3	597.4

Продовження Додатку Б

Позначка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3
I. Власний капітал		
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1100
Додатковий капітал	1410	4.3
Резервний капітал	1415	1.2
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	531.8
Неоплачений капітал	1425	(182.8)
Усього за розділом I	1495	1434.3
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	
III. Поточні зобов'язання		
Короткострокові кредити банків	1600	
Поточно кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	
товари, роботи, послуги	1615	47.8
розрахунками з бюджетом	1620	208.5
у тому числі з податку на прибуток	1621	
розрахунками зі страхування	1625	1.5
розрахунками з оплати праці	1630	15
Доходи майбутніх періодів	1665	
Інші поточні зобов'язання	1690	123.6
Усього за розділом III	1695	396.4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	
Баланс	1900	1830.7

2. Звіт про фінансові результати

за 2019 р.

Форма № 2-м

Код за КУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	545.3	
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	545.3	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(249.9)	()
Інші операційні витрати	2180	(275.2)	()
Інші витрати	2270	()	()
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(525.1)	()
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	20.2	
Податок на прибуток	2300	()	()
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	20.2	

Керівник

Головний бухгалтер

ШАЛАМАЙ ІВАН МИХАЙЛОВИЧ

(ініціали, прізвище)

(ініціали, прізвище)

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ суб'єкта малого підприємництва

		КОДИ		
		2019	1	1
Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ОЗЕРИКА"	за ЄДРПОУ		
Територія	ІВАНО-ФРАНКІВСЬК	за КОАТУУ		
Організаційно-правова форма господарювання	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ	за КОПФГ		
Вид економічної діяльності	Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна	за КОДУ		
Середня кількість працівників, осіб	1	за КВЕД		
Одиниця виміру:	тис. грн з одним десятковим знаком			
Адреса, телефон	УКРАЇНА, 76010, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСТЬ, МІВІВНО-ФРАНКІВСЬК, ВУЛ. КОРОЛЯ ДАНИЛА, БУД. 37	0504339616		

І. Баланс на 31.12.2018 р.

		Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
І. Необоротні активи				
Незавершені капітальні інвестиції	1005	19.3		
Основні засоби	1010	1013.9	978.4	
первісна вартість	1011	1322.3	1322.3	
знос	1012	(308.4)	(343.9)	
Довгострокові біологічні активи	1020			
Довгострокові фінансові інвестиції	1030			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом І	1095	1033.2	978.4	
ІІ. Оборотні активи				
Запаси	1100			
у тому числі готова продукція	1103			
Поточні біологічні активи	1110			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	65.3	81.7	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	37.5	60.7	
у тому числі з податку на прибуток	1136		5.5	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	257.6	503.7	
Поточні фінансові інвестиції	1160			
Гроші та їх еквіваленти	1165	1.4	21.7	
Витрати майбутніх періодів	1170			
Інші оборотні активи	1190	178.3	184.5	
Усього за розділом ІІ	1195	540.1	852.3	
ІІІ. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300	1573.3	1830.7	

Продовження Додатку В

Позначка	Код радян	За звітний звітний рік	За звітний звітний період
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (районний) капітал	1400	1100.0	1100.0
Додатковий капітал	1410	4.3	4.3
Резервний капітал	1415	1.2	1.2
Накопичений прибуток (накопичений збиток)	1420	481.1	511.6
Неоплачений капітал	1425	(182.8)	(182.8)
Усього за розділом I	1495	1403.8	1434.3
II. Довгостроковий зобов'язання, пільгове фінансування та забезпечення	1555		
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	18.9	47.8
рефінансування з бюджетом	1620	25.4	208.5
у тому числі з податку на прибуток	1621		
рефінансування зі страхових	1625		1.5
рефінансування з оплати праці	1630	3.2	15.0
Довідки майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	122.0	123.6
Усього за розділом III	1695	169.5	296.4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групові вибуття	1700		
Всього:	1990	1573.3	1830.7

2. Звіт про фінансові результати
за 2018 рік

Стаття	Код радян	За звітний період	За аналітичний період позитивного року
I	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	470.5	
Інші операційні доходи	2120		
Інші доходи	2240		
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2180	470.5	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2030	(211.6)	()
Інші операційні витрати	2180	(228.4)	()
Інші витрати	2270	()	()
Разом витрати (2030 + 2180 + 2270)	2285	(440.0)	()
Фінансовий результат до оподаткування (2180 - 2285)	2290	30.5	
Податок на прибуток	2300	(3.5)	()
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	25.0	

Корінь

Головний бухгалтер

ШАЛАМАЙ ІВАН МІХАЙЛІОВИЧ

(підпис, прізвище)

(підпис, прізвище)